

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavljen:	v upravnistvu prejeman:
celo leto K 24—	celo leto K 22—
pol leta 12—	pol leta 11—
četrt leta 6—	četrt leta 5-50
na mesec 2—	na mesec 1-90

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5 (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne in praznične.

Inserati veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 16 vin., za dvakrat po 14 vin., za trikrat ali večkrat po 12 vin. Parte in zahvala vrsta 20 vin. Poslano vrsta 30 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru.

Upravnistvu naj se pošiljajo naročnine, reklamacije, inserati l. t. d., to je administrativne stvari.

Posamezna številka velja 10 vinarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vpslatve naročnine se ne ozira.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto K 25—	celo leto K 30—
pol leta 13—	pol leta 13—
četrt leta 6-50	četrt leta 6-50
na mesec 2-30	na mesec 2-30

Vprašanjem glede inseratov se naj priloži za odgovor dopisnica ali znamka.

Upravnistvo (spodaj, dvorišče levo), Knafljeva ulica št. 5, telefon št. 85.

„Epohalen dogodek.“

Za epohalen dogodek celega zapadnega slovanstva je proglasil »Slovenec« letošnji katoliški shod, in če spričo te velikanske budalosti ni nobenega človeka kap zadela, potem je to dokaz, kako so se ljudje že navedli »Slovenčevih« norosti. Katoliški shod — epohalen dogodek celega zapadnega slovanstva! Ta maškerada, združena z brezprimerno pijanostjo in drugimi ekscesi ter zabeljena s plitvimi govorčki umstveno se ne polnoletnih aspirantov na mandate, pa naj pomeni novo epoko, naj bo začetek nove dobe v življenju zapadnega slovanstva. Kaj tako urnebesno nemurnega že desetletja ni bilo čitati v nobenem evropskem jeziku, to kar kriči po blaznici! Za življenje zapadnega slovanstva je katoliški shod v Ljubljani brez najmanjšega pomena, še veliko manjšega, kakor so bili prejšnji katoliški shodi.

Ze udeležba kaže, da zapadno slovanstvo ni pripisovalo katoliškemu shodu prav nobenega pomena. Kdo pa se je shoda udeležil? Ali so bili mar na shodu reprezentacije zapadnega slovanstva? Kaj šel S. Češkega in Moravskega še merodajnih voditeljev klerikalnega gibanja ni bilo v Ljubljano. Prišlo je par tucatov čeških Orlov in nekaj duhovnikov, a noben človek, ki bi ga mogli smatrati za moža vodilnega vpliva. Čehi, ki prihajajo na jugoslovanske narodne prireditve, na primer na sokolske slavnosti, v masah, ki pošiljajo na take prireditve na tisoče zastopnikov, so bili na katoliškem shodu zastopani po razmeroma majhni deputaciji in še v tej so bili sami brezpomembni ljudje, ki v življenju češkega naroda nič ne štejejo.

In Hrvatje! Pričakovali smo, da jih pride na tisoče, da bodo Ljubljano kar preplavili, saj s Hrvatskega, iz Dalmacije in iz Istre ni daleč v Ljubljano, saj se je katoliški shod vršil pod skupno firmo, kot hrvatsko-slovenski katoliški shod. A kako ubožno malo je bilo Hrvatov! Sramotno malo! Zopet le par tucatov, največ duhovnikov in nekaj malo drugi ljudi, ki so jih duhovniki pripeljali seboj. Udeležba Hrvatov je bila tako pičila, da bolj ni mogla biti, in priča, da se

še med Hrvati živa duša ni resno zanimala za ljubljanski katoliški shod. Prišli so v Ljubljano tisti duhovniki, ki so se hoteli tu malo pozabavati, nekateri cerkveni dostojanstveniki in nekateri politiki, ki jih vežejo specialni interesi na kranjske klerikalce. Hrvatje so, to se lahko reče, s svojo udeležbo slovenske klerikalce naravnost na cedilu pustili, tako slaba je bila udeležba.

A kaj naj šele rečemo o Poljakih. Manj zanimanja, kakor so ga ti pokazali za katoliški shod, sploh ni mogoče pokazati. Saj jih ni nič bilo. Poljski klerikalni časopisi so poslali nekaj poročevalcev v Ljubljano, ker so zmotno mislili, da bo katoliški shod kdo ve kako znamenita priredba, dr. Lenard pa je pripeljal nekaj znanecv in znan — pa je bilo vse! Ne enega človeka ni bilo, ki bi med Poljaki kaj veljal. A pač — knez Sapieha. Ta je nekaj, da, ta ima odlično pozicijo. A ta je prišel samo slučajno na katoliški shod. Mudil se je na jugu in ker je na eni strani v sorodstvu z raznimi nemškimi klerikalnimi aristokrati, na drugi strani pa v sorodstvu z odločnim cerkvenim dostojanstvenikom poljske narodnosti je porabil priliko in se je udeležil v prijetni družbi katoliškega shoda. To se pravi, v nedeljo si je ogledal ta »rumel« in potem odšel.

Zapadno slovanstvo se torej faktično za ta katoliški shod sploh ni nič zanimalo in udeležba kaže, da mu sploh ni pripisovalo resnega pomena.

Vsa brezpomembnost katoliškega shoda za zapadno slovanstvo pa se spozna iz razprav na zborovanju. Katoliški shod se sploh ni bavil z vprašanji, ki se tičejo zapadnega slovanstva, še s cerkvenimi in verskimi vprašanji ne, kaj šele z drugimi. Čehi in Poljaki se menda sploh niso udeleževali teh zborovanj in se za razprave še zmenili niso, Hrvatje so imeli neka zborovanja, ki so pa bila tako klavrna, da se še klerikalni listi ne upajo o njih poročati, in vsa »posvetovanja« so se reducirala na tiste govore, ki so jih imeli v naprej določeni, pa nič kaj odlični slovenski govorniki.

Mizerija, sama mizerija, da si večje že ni mogoče misliti. In ta mi-

zerija naj bo epohalen dogodek celega zapadnega slovanstva!

Bog se usmili!

Glas iz Nemčije proti dualizmu.

Dualizem še nikdar ni bil s priznanega nemškega mesta tako ostro kritiziran in zavračan, kakor v poslednji številki znane nemške revije »Preussische Jahrbücher«. V članku »Neudeutschland und Oesterreich« pravi avtor W. Schüssler:

Dualizem iz l. 1867. je imel eno — in sicer samo eno — vodilno misel: ustvariti dva suverena naroda, katerima naj bodo vsi ostali izročeni, da jih pogoltneta in popolnoma ugonobita. Ko pa se je podrla nemško gospodstvo v tostranskem Litvan-skem, je bil s tem uničen važen predpogoj, nositelj dualizma. In drugi, gospodstvo Madžarov na Ogrskem, se že majo, da, pravzaprav je skoro kakor že podr. Čim bolj so se ogrske narodnosti razvijale, čim bolj so se Romunci, Nemci, Slovaki, Srbi in Rusini razvijali iz poljedelcev v višje družabne razrede, postajali malomeščani in prodirali v svobodne poklice, tem nasilnejši je postajal tudi pritisk Madžarov, tem nesramnejša in brutalnejša je bila madžarska politika. V zahodni Evropi in v Nemčiji se razburjajo vsled tega, kako se postopa s Finci, da pa skuša na Ogrskem »viteški narod« po azijskem načinu uničiti prebivalstvo, ki šteje milijone in ki je številnejše nego on sam, za to se nihče ne briga, čeprav je samo Nemcem na Ogrskem več nego na Virtemberškem. In tega ne izvršuje niti ves narod, marveč samo majhna, deloma finančno propala vrsta plemiških veleposestnikov in madžarizirani židje, ki morejo tu poskušati svojo advokatsko umetnost pri razlaganju »tisočletne ustave«. In za to imajo mnogo prilike, kajti vsakihi deset let se mora obnoviti nagodba z Avstrijo, ki tej madžarski oligarhiji omogočuje uničevati eksistenco države, ali jo pa vsaj z najostrejšimi boji za »narodne zahteve« občutno slabiti.

Če pa je dualizem že s stališča notranje politike blaznost, postaja z ozirom na zunanjo politiko kar naravnost zločinstvo na interesih vseh narodov, na bodočnosti države, na njeni ideji in njenem poslanstvu.

Že nešteto krat se je poudarjala resnica, da leži bodočnost države na jugovzhodu, na Balkanu, in da mora vsled tega razumna, svoje odgovornosti se zavedajoča zunanja politika gledati na to, da si predvsem pridobi simpatij balkanskih držav, spominjaje se Bismarckovih besed: »Ustava nemške države kaže pot, po kateri more Avstrija doseči pomirjenje političnih in gmotnih interesov, ki vladajo med vzhodnoromunsko mejo in Kotorom.« Kaj pa se godi? Dunajska vlada je vsled vednih bojov z Ogrsko že tako oslABLJENA, da ne vidi silne nujnosti, da privede zistemotranje politike v soglasje z zistemotranje politike in napravi s tem konec blaznosti, da v zunanji politiki z velikimi besedami govori o narodni samostojnosti balkanskih držav, o principu »Balkan Balkancem«, da tudi o »Albaniji albaniskim tolpam«, in da gre madžarska oligarhija v svojem zločinskem počenjanju, ki se da pojasniti le z velikostjo nevarnosti, ki ji grozi, tako daleč, da suspendira slavnostno zajamčeno hrvaško ustavo. Kako velika je krivica, kako neskončna krivda Madžarjev, se popolnoma vidi še le tedaj, če se zavedamo s Scotom Viatorjem, da je poleg nastopa Bolgarov največji dogodek najnovejše balkanske zgodovine ta, da se pripravljajo ujedinjenje srbohrvaškega naroda. In pri tem neodvračljivem procesu, ki se z zatiranjem, omejevanjem na eno državo le pospešuje, more v resnici iti le za vprašanje, ali bo središče jugoslovanskega naroda Zagreb ali Belgrad. Vsak prijatelj habsburške države mora upati, da to vprašanje še ni bilo definitivno rešeno z balkansko vojno in prosep Belgrada. Gotovo pa je postalo jugoslovansko vprašanje vsled dogodkov poslednje zime najbolj skeleče vprašanje v vsej državi in da vzdrži, da bi se še nadalje bagateliziralo in odkladalo. Razentega pa je tudi izprememba v obnašanju Romunske jasno pokazala resničnost Luegrovega izreka: »Mad-

žari so jez, ki Avstrijo zapira od Balkana; razbijmo ga!« Ta jez, ki mora biti razbit, a na njegovo mesto mora stopiti enotna država, v kateri bodo ustvarili vsi narodi, od katerih se bo vsak na svojem ozemlju sam upravljal, v resnici prijateljsko zvezo.

Tudi Nemcem bi se tu godilo boljše. Ne more se dvomiti, da dualizem ni prinesel avstrijskim Nemcem pričakovanega uspeha, marveč splošno sovraštvo, in da je s tem znatno oslabil pritegljivo moč nemštva in njegove kulture. Avstrijec Mühlfeld je dobro sodil, ko je svetoval Nemcem v frankfurtskem parlamentu, naj prinesejo enakopravnim narodom svobodo in ne zatiranja v zmislu Madžarjev. Obnovljenje države v tem zmislu bi prinesla Nemcem ne samo prostovoljne pripojitve ostalih narodov in merodajni politični in kulturni vpliv, temveč bi je znova napravilo za prvi državni narod.

Slovenske šole, čuvarice slovenskih svetinj.

Deželni šolski svet štajerski dopisila slovenskim in utrakvističnim šolam samonemške »Lehrpläne«, kar nasprotuje določbam člena XIX. drž. osnovnega zakona z dne 21. decembra l. 1867. drž. zakonika štev. 142 in so torej ti »Lehrpläne« v jezikovnem oziru nezakoniti.

Krajni šolski svet v Dobju je dal po svojem jako zavednem načelniku župniku Jerneju Vurkelcu dežel-nemu šolskemu svetu vrniti nemške »Lehrpläne«, sklicujoč se na zgoraj omenjeni zakon in ker onemogočajo večini udov krajnega šolskega sveta, jih pregledati, kadar se za to zani-majo. Ob enem je napovedal, da nemških »Lehrpläne« sploh ne sprej-me, naj se mu rajše naročnina vrne in da se bode proti nezakonitemu ravnanju deželnega šolskega sveta

LISTEK.

Luigi Veronese.

(Vilko M.)

»Giulietta, butiljko valpolicelle!« Tako je naročil Luigi, ko sta stala z Giovannijem še v vratih nizke krčme poleg starodavne veronske arene.

Giovanni se je zadovoljno smehljajal že spotoma, ko sta šla mimo Sanmichelijevega spomenika in skozi Portoni Brà ter zavila k Municipiju, ob tem nepričakovano naročilu pa mu je raztegnil nasmeš usta skoro do ušes, da so zarežali vsi ti stiski redki, polgnili zobje zgornje čeljusti in so se visoko vspele zmršene obrvi. Stopila sta v tesno, zakajeno izbo, kjer se je stiskala k oknu edina vegasta miza, pogrnjena z barvastim prtom, vsem politim od vina in posvaljkanim od mokrega pepela.

»Dober maneuver, vsekakor briljanten maneuver,« je hlastal Giovanni, »zakaj ne spominjam se, kdaj si poslednjič naročil valpolicelle?«

»No, no, baš tako briljanten ni bil ta »maneuver«, kakor si ga predstavljáš. Da boš koj na jasno, moram priznati, da je bila prava beračija; skoro bi rekel, da se ni izplačalo riskirati, ampak kar je, je, za to val-

policello bova že imela. Zakaj bi si je pa tako po ceni ne privoščila!«

V tem je prinesla Giulietta butiljko. Vsa prašna je bila še in blatna, da jo je morala brisati s predpasnikom in s težavo je vlekla potem zamašek, ki se je držal vratu, kakor da je vanj prirasel. Medtem je nezaupno pogledovala gosta, kakor bi se bala, da ji odneseta plačilo.

Luigi je takoj uganil te poglede in zato jo je hitel zagotavljati:

»Gledaš naju, kakor bi nama ne zaupala. Pri vragu, ali sva ti ostala še kdaj kaj dolžna? Hm! — Pa da ne boš v strahu, vraga baba, plačam pri tej priči. Povej račun!«

Nepremično je stala Giulietta, vsa prebledela, poloplašena od trdih gostovih besed in njegovih divje mežikajočih, temnih oči, polzačudena vsled njegove bistrosti, ki je tako točno razkrinkala njeno nezaupanje. Skorjo jecljaje je povedala račun.

Luigi je jezno vrgel po mizi, kolikor je zahtevala in potem je osorno velel:

»Zdaj izgini in zapri vrata!«

Ko sta bila sama, je izvelkel Luigi iz žepa denarnico, ki je bila Giovanniju dotlej neznana, položil jo je na mizo, pa je pričel skrivnostno pripovedovati:

»Vidiš, bratec, to je vse, kar sem prinesel iz manevara.«

Popoldne sem stal na kolodvoru v Porta Nuova. Štirje tujci so se pojavili od nekod. Po jeziku sem jih

sodil za Francoze; vrag zna, če so res bili, priveril se ne bom, ampak recimo, da so bili Francozi. Čudne prikazni! Bili so brez suknjičev, rokave privihane prav do ramen, razgaljene prsi, hlače dokolenke in polne, težke nahrbtnike so nosili. Saj pravim, nekaj čisto posebnega!

Eden je bil posebno debel, z zlatim ščipalnikom. Jaz sem ga sodil najmanj za bankirja in res, ko je v bifeju plačeval, je imel v roki — tale mošnjček. Vtaknil ga je potem zadaj v hlačni žep ter odšel k tovaršem na peron. Veselo so se razgovarjali, zakaj vlaka ni bilo še od nikoder. No in tega debelega Francoza sem si vzel na muho, to se pravi, njegov nabasani mošnjček.

Vlak pridrdra in se ustavi za par minut. Ljudje so se vsuli v vozove in nastala je na stopnicah strašna gnječa, zlasti, ker so sprevozniki nestrpno opominjali na skorajšnji odhod vlaka.

Debeli Francoz se je skušal skobacati v voz. Bil sem tik njega, ko je stal z eno nogo na stopnicah, z drugo pa še na tleh. V tistem hipu so kakor nalašč navalili od zadaj, tako, da sem lahko prav brez skrbi spolzil z roko po tolstem bedru do zeva-jočega žepa. En spreten segljaj in denarnica je bila že v moji malhi. Pustil sem, da so me odrinili potem potniki in kmalu sem bil zunaj gneče.

Ampak ni bil tako neumen tisti Francoz. Toliko, da sem imel še sre-

čo, pospraviti njegovo denarnico — saj veš, bratec, da imam v tem že izvrstno prakso! — pa ti je vrag že pogrešal svojo »nekdanjo« imovino. Še na stopnicah se je obrnil in srdito ošvigal vso gnečo. Oni trije, ki so zavzeto poslušali kletvice svojega tovariša, so bili vsi osupli in so tudi iskali v gneči, no, kakor da se je zgodila bogve kakšna nesreča!

Vse tisto srdito šviganje pogledov sem opazoval iz čakalnice, skrit za neke babe, ki so vse solzne stikale glave in jih naslanjale na šipe ter mahale z rokami nekemu v slovo.

Denarnice dotlej še nisem odprl, ampak po tistih maščevalnih pogledih sodeč, sem živel v trdnem prepričanju, da sem se najmanj pošteno okoristil.

Da si ti videl, Giovanni, tiste besne oči. Kar boga sem hvalil, da se mi je stvar posrečila, sicer bi najbrž ne bila nikdar več tega dragocene soka. Zdaj sem videl, kaj se pravi: razjarjen Francoz. Hujše so sikali, kakor modraši. Da, da, kar nekaj sladkega je šlo po meni, da sem bil na varnem.

Zapiskala je piščal in vlak se je jel pomikati proti Villafanki.

»Buon viaggio!« No, da, to sem jim še privoščil, zakaj pa ne? Seveda lepo natihoma, potem pa sem se umaknil, da bi si ogledal svoj plen.

Kaj pravim, plen? — Beračijo, to francosko beračijo!

To reki, je zagrabil Luigi uplenjeno denarnico in jo srdito vrgel po mizi, da so se vsli nanjo vsi nerodni centesimi in nekaj avstrijskih šestic. En novce je padel na tla in se kotatil proti vratom. Giovanni je skočil za njim, misleč, da je lira in boječ se, da bi mu jo pohlastala kaka špranja, a bila je — šestica. S čmernim obrazom jo je pobral.

»Eviva!« je napil Luigi. Ves skremžen se je držal, kakor da je ugriznil tepko.

»Eviva, pobratim!«

Ko je iznova napolnil Giovanni kozarca, zdelo se mu je potrebno, da je izpregovoril, gledajoč v razmetane novce, ki so jih malomarno otipavali Luigijski koščeni prsti:

»Ej, valpolicella je zaslužena in to je poglavitno. Beračija res ta plen, ampak tolaži se Luigi: ta teden naju gotovo bogato blagoslovi Hermes, naš zaščitnik, saj veš — v areni. Pravijo, da pridejo poslušat Aido cele trume tujcev. Ha, ha!«

»Tam pa, tam!« se je nasmejal Luigi, zbirajoč ukradene novce v denarnico. »Tam pa, tam!«, je govoril malomarno, odsekano, čisto nezavedno, zakaj vse misli so mu bile v štetju, ... torej tri lire, petnajst centesimov in ta borni nikelj, kaj bi štel in računal, valpolicella je plačana!«

»Eviva Giovanni!«

»Eviva Luigi,«

vložila pritožba na naučno ministrstvo.

Ali sme krajni šolski svet tako ravnati?

Da. C. kr. državno sodišče na Dunaju je s svojo razsodbo z dne 3. julija 1906, števil. 264 naravnost razsodilo, da se nanašajo vse v državnem osnovnem zakonu z dne 21. decembra l. 1867. zapopadene državljanske pravice ne samo na državljane, temveč tudi na vse tuzemske korporacije. Krajni šolski svet so tuzemske korporacije, oni torej smejo slovenski jezik po svojih šolah čuvati in gojiti ter vse, kar ni slovensko zavracati.

Člen XIX. državnega osnovnega zakona z dne 21. decembra l. 1867. se namreč med drugim tudi glasi: »Vsak narod ima neovrgljivo pravico svojo narodnost in svoj jezik čuvati in gojiti.« Krajni šolski svet so del naroda, saj obsegajo v sebi zastopnike občin, učiteljsva in cerkve, oni imajo torej kljub svoji podrejenosti iste pravice kakor vsak državljani in torej smejo od deželnega šolskega sveta zahtevati, naj ustrezne njihovi zahtevi, oni smejo uporabljati v to celo prisilna sredstva, kakor odklanjati vse, kar prezira slovenski jezik ter so kompetentni deželni šolski svet tožiti inštančnim putem in to hoče krajni šolski svet v Dobju tudi storiti, ako mu deželni šolski svet ne bo doposlal slovenskih učnih načrtov.

Krajni šolski svet v Dobju čuva slovensko narodnost in goji slovenski jezik v šoli vrlo dobro. Odpravil je dvojezični pečat šol, vodstva ter dvojezične tiskovine, ki so kazale šolskim oblastim, da nismo ne Slovenci, a tudi ne Nemci, temveč politani, mešanica, slovensko-nemški stvor.

Krajni šolski svet, ki ne store za pravice slovenskega jezika v svojem delokrogu ničesar, zanemarjajo svoje državljanske pravice in če k podobnemu ravnanju šolskih oblasti molče, pomagajo pokopati pravice slovenskega jezika po pregovoru »Kdor molči, on pritrjuje.«

Delo slovenskih krajinšolskih svetov in učiteljsva se ne sme nikdar oddaljiti od svetinje slovenskega jezika. Slovenski jezik vladaj povsod, pri vseh napisih, pečatih, tiskovinah, sploh v vsej upravi šole brez priveska nemščine. Izgovor, da nas v Gradcu ne razumejo, ej jalov. Naj oni skrbje, da nas bodo razumeli, nam se zato ni treba brigati, saj pravi šolski zakon, da mora biti deželni šolski nadzornik več slovenskega jezika in saj se zavedamo, da naše šole, naše učiteljsvo, naši krajinšolski svetovi itd. niso tu zavoljo deželnega šolskega sveta, temveč zavoljo narodove prosvete in ta sme in zamore biti le slovenska, sicer prenehamo biti Slovenci ter izginemo tekot stoletja kot narod ter postanemo Nemci, kakor se je to zgodilo žalibog s Slovenci na zgornjem in srednjem Štajerskem. Slovenske šole, čuvajte torej v svojem delokrogu naše narodove svetinje!

Kriza na Češkem.

Maldočeška stranka je izdala cirkularno noto, v kateri naglašajo, da se bliža čas, v katerem se morajo končati teoretične in neobvezne diskusije o rešitvi krize in se mora stranka posvetiti delu, da nadomesti sedanje protustavne razmere na Češkem z novimi ustavnimi razmerami. Neopravičljivo bi bilo če bi ne hoteli spoznati svoje lastne moči in moči sovravnika in neopravičljivo bi bilo tudi, če bi ne hoteli spoznati, da je odvisna obnove normalnih ustavnih razmer na Češkem samo od zaključka češko-nemške sprave. Maldočeška stranka se zavzema za to, da deželni zbor takoj reši volilno reformo. To pa je mogoče samo, če se zedinijo vse stranke, tedaj tudi veleposesstvo in Nemci.

Volilnoreformni predlogi za Galicijo.

Rusini in Poljska ljudska stranka energično odklanjajo volilnoreformne predloge Vsepoljakov in klerikalcev, ki smo jih zabeležili pred dnevi tudi mi. Poslanec Levický je izjavil, da ta predlog krši temelje, na katerih bi se mogel doseči sporazum in da je ta predlog popolnoma nesprejemljiv. Poslanec Stapski pa je izjavil, da je škoda za čas, ki ga zgublja stranka z razmotrivanjem teh predlogov, ker ti predlogi niso ničesar drugega, kakor agitacijsko sredstvo Vsepoljakov ter bodo morali pasti pri prvi priliki.

Hrvatska.

»Pester Lloyd« piše: Po poti čez Dunaj nam prihaja iz Zagreba vest, ki je ne moremo kontrolirati, da se je komisar Skerlec v zadnjem času začel pogajati z zaupniki hrvaško-srbske koalicije in da se je baje dosegel v glavnih vprašanih sporazum. Glasom teh vesti naj bi se v najkrajšem času sklical hrvaški sabor, odpravi naj se tudi izjemno stanje, zlasti preventivna cenzura in kraljevski komisarijat naj se nadomesti z ustavno vlado tako, da se imenuje komisar baron Skerlec za bana.

Ministrstvo Tisza naj bi predložilo ogrski poslanski zbornici že v jeseni načrt izpremembe službene pragmatike za železničarje. Ti pogoji se ne glase zelo verjetno. Kar se tiče izpremembe železničarske službene pragmatike, je bila taka izprememba že obljubljena ter se bo brez dvoma izvedla, če pride v Zagreb do sporazuma; pri tem na ne bodo merodajne nam »neznane« želje hrvaško-srbske koalicije, marveč naziranje ogrske vlade. Nič drugega?

Bosanski sabor.

Predsednik bosanskega deželnega zbora dr. Mandić se je izrazil o položaju v bosanskem saboru sledeče:

Kakor stoje stvari sedaj, je upati, da bo prišlo do ustanovitve delavne večine in do zborovanja sabora v drugi polovici oktobra. Po 10. t. m. se prično pogajanja deželnega šefa z voditelji strank. Kmalu se bo pokazalo, da je kompromis med strankam in vlado mogoč in da je mogoče določiti delavni program za sabor. Kompromis se bo sklenil tem bolj gotovo, ker ima predsedstvo sabora v delu zakonske predloge eminentne važnosti, tako med drugimi važno vprašanje novega statuta za Sarajevo, predloge glede zgradb bolnišnic, glede regulacije rek, melioracij, deželnih železnic, zlasti glede naročila novega voznega parka itd. Najtežavnejše vprašanje za ustanovitev delavne večine je jezikovno vprašanje. Če se to vprašanje ne reši, sabor seveda ne bo mogel trajno delovati. Eno pa se lahko mirno trdi, da ima skupni finančni minister Bilinski najboljšo voljo, da omogoči čim prej delovanje sabora. Dispozicije voditeljev strank so zelo ugodne za kompromis. Če se bodo pogajanja po 10. t. m. ugodno razvila, pridem 24. ali 25. t. m. za voditelji strank na Dunaj k Bilinskemu, nakar se bo sabor takoj sklical.

Dogodki na Balkanu.

Ni dvoma.

»Ni dvoma več, da bo ostal Odrin Turčiji, da bo ostal Turčiji nedeljen, toda brez sedanega kolodvoza in predmestij na desnem bregu Marice, ki jih dobe Bolgari. Pogajanja ne bodo trajala dolgo, ker imajo Bolgari velik interes na tem, da se kako sporazumejo s Turčijo.« Tako se je izrazil vodja turške deputacije iz Odrina, predno se je deputacija odpeljala iz Rima v Pariz.

Tudi Ahmed Gazi Muktar paša, ki se mudi sedaj na Dunaju, je mnenja, da bodo pogajanja med Bolgarsko in Turčijo prav kmalu končana ker je v največjem interesu obeh držav, da se skoraj obnove normalne razmere, zlasti da more Turčija poslati domov svoje čete, ki stanejo Turčijo ogromne vsote. Turčija potrebuje miru, ker mora posvetiti vse svoje moči notranjim reformam.

Kakor poroča »Neue Freie Presse«, nameravajo bolgarski odposlanci v Carigradu zahtevati še pred začetkom pravih pogajanj, da odpokliče Turčija svoje čete z desne brega reke Marice. Turška vlada je sicer do sedaj vedno izjavljala, da so samo iregularne čete zasedle mesta Ksanti in Gumuldzino, po oficijalnih poročilih iz Sofije pa je poslala Turčija v zahodno Trakijo mnogo reguliranih čet. Kakor hitro izpolni Turčija to zahtevo Bolgarske, bodo bolgarske čete takoj zasedle te pokrajine ter bo Bolgarska tam uvedla tudi redno upravo.

Albanski roparji.

V obljubljeni deželi Albaniji teče na vseh koncih in krajih kri. Iz Valone poroča »Albanska korespondenca«, da je prišlo v Boleni do krvavih bojov med domačini in grškimi vojaki. »Albanska korespondenca« seveda zvrča vso krivdo na Grke ter pravi, da so grški vojaki skupaj z grškimi četašji udri v vas in začeli pleniti. Več domačinov je nato pričelo pravi boj z grškimi vo-

jaki ter je v tem boju padlo 11 grških vojakov. Grki so usmrtili v vasi 9 moških in 4 ženske. Večji del vasi so Grki oplenili in več hiš zažgali.

Ista korespondenca si je izmislila tudi vest iz Skadra, da so črnogorske čete brez povoda napadle vas Puthay, streljale na prebivalce, vdrle v hiše in izvršile mnogo grozovitosti. Deset oseb je bilo baje z ubojem težko ranjenih, med temi tudi nekaj žen in otrok.

Vse te vesti seveda beležijo nemški listi z veliko slastjo ne morda, da bi hoteli s tem dokazati, da Albanci niso zrela za samostojno državo, kar bi bil pač najpametnejši sklep, marveč da bi imela naša diplomacija zopet ugodno priliko se blamirati.

Med tem ko se doma v Albaniji koljejo ljudje med seboj, pa se vozijo albanski ministri po svetu in zapravljajo denar, ki so ga vzelele zbiralnice za novo državo. Albanski zunanji minister Mufid beg je v Rimu. Z Dunaja se je pripeljala še neka albanska deputacija in vsi ti zastopniki albanske države so zelo zadovoljni s svojim potovanjem. Pa tudi svojo krizo imajo že v albanskem kabinetu. Na mesto dosedanjega ministra za javna dela Nidhat bega Frasherija je bil imenovan za ministra javnih del dosedajni finančni minister Pandelli. Vodstvo finančnega ministrstva pa je prevzel Asis beg. Mnogo pač ne bo imel voditi in skrbeti, njegova prva skrb bo brezdvomno, da odpotuje tudi on na Dunaj, v Rim in Pariz. Sedaj v jesenskem času bo najugodnejša prilika.

Črnogorsko posojilo.

Iz Pariza poročajo, da se vrše med raznimi bankami, zlasti med »Banque de Paris« in med »Banca commerciale di Milano« predpogajanja glede posojila 30 milijonov frankov za Črno goro. V Parizu so mnenja, da bodo predpogajanja trajala delj časa, zlasti ker je treba predložiti tudi vprašanje jamstva veslesil.

Srbija in Črna gora.

Nemški listi triumfirajo in avstrijski diplomati vriskajo veselja. In kaj se je zgodilo? Črnogorski ministri predsednik Vukotić se je odpeljal iz Belgrada domov. Sedaj je sporazum med Srbijo in Črno goro razdrt. Kri, kri! Udari, bij, streljaj! Požigaj, ropaj! Hitro vojake nazaj v Bosno in Hercegovino! Kaj kolera, kaj legar! Noter v Belgrad, Niš, Skoplje, Bitoli, na Cetinje! Naprej! Le noter! Le noter! To je diplomatski reklamni boben.

Toda že čaka blamaža in kmalu se bo ves svet smejal najnovejši diplomatski blamaži. Ministrski predsedniki imajo pač v mirnem času mnogo dela če ga hočejo imeti in te volje generalu Vukotiću pač nobeden ne bo odrekal. Poleg tega tudi srbskega ministrskega predsednika Pašića ni več v Belgradu. Vukotić pa si Belgrada gotovo ni izvolil za letovišče. Kaj je bolj naravnega, kakor da odpotuje. Treba pa je sestaviti tudi komisijo za natančno določitev srbsko-črnogorske meje in če se bodo pokazala pri razpravah te komisije kaka nasprotstva, je treba skrbeti tudi za razsodnika. Črnogorsko posojilo, kolera, poset italijanske kraljevske dvojice, vse to so vprašanja, zaradi katerih je odpotoval general Vukotić iz Belgrada.

Štajersko.

Namestnik grof Clary, deželni glavar grof Edmund Attems in kriza v štajerskem deželnem zboru. Eden izmed sotrudnikov »Slov. Naroda« je imel priliko govoriti z odličnim članom štajerskega veleposesstva o krizi v deželnem zboru. Reklo se mu je sledeče: »Eksclenca Clary ima mnogo dobre volje za kako akcijo, ki bi vendar enkrat vodila do delazmožnosti štajerskega deželne zbora; on je tudi prepričan, da bi se moralo resno vplivati na obe strani, na nemškonacionalno in slovensko-klerikalno, ali vezane so mu roke, ker hoče ministrski predsednik grof Stürgkh vse sam odločevati. In na Stürgkh a imajo radikalnejši člani nemškonacionalne stranke tolik vpliv, da si da od njih diktirati popolnoma svoje postopanje. Ko sem vprašal deželnega glavarja grofa Edmunda Attemsa, kakšno je njegovo naziranje o krizi v deželnem zboru, je izjavil, da stori on kot glavar po svoji najboljši moči in vesti svojo dolžnost, dalje pa da ga nič ne briga, kaj se bo zgodilo...«

»Hrastnik. Veselica, ki jo je priredilo »Slov. del. podporno društvo v Hrastniku« je izvršno uspeša. Udeležba sicer ni bila tako velika, kakor se je upalo, vendar je gmotni

uspeh nad vse pričakovanje dobro uspel. Dohodki znašajo 208 K 30 v, stroški 28 K 30 v in znaša torej čisti dobiček 180 K. Za ta lepi uspeh se ima društvo zahvaliti v prvi vrsti g. Ferd. Rošu, ki je društvu radevolje prepustil svoje prostore in še posebej dovolil, da je društvo v svoj prid točilo ta dan pivo, kar je dalo dobička 35 K 98 v. Gosp. Rošu, ki je društvu v vsakem oziru naklonjen, izreka društvu svojo iskreno zahvalo. Tudi gđ. Roševi iskrena zahvala za darovane šopke. Srčna hvala gđ. Milki Sentjurcu, ki je pomagala že pri pripravah za veselico, in je tudi pri veselici bila ves čas zaposlena s prodajo števil z srečolov in šopkov, in je s tem svojim neumornim delovanjem mnogo pripomogla k lepemu gmotnemu uspehu. Hvala tudi gosp. Ferdo Rošu ml., ki je spremajal pri prodaji šopkov gđ. Sentjurcu. Tudi g. Sentjuru se društvo iskreno zahvaljuje za njegovo požrtvovalno vstrajnost pri pobiranju vstopnine. Srčna hvala vsem darovalcem krasnih dobrot in vsem, ki so na katerikoli način pripomogli k lepemu uspehu.

Iz Trbovelj nam poročajo: Iz vasi na kolodvor in narobe je začel voziti avto - omnibus podjetnika g. Apata iz Kaplje pri Vranskem. To je gotovo novotarija, ki jo je občanstvo z veseljem pozdravilo.

Iz Celja. Kakor smo že javili, priredi celjski »Sokol« v nedeljo, dne 7. septembra popoldne na vrtu »Sokolskega doma« v Gaberju javno telovadbo in ljudsko veselico. Celjani in okoličani so priskočno vabljeni.

Celjska moška podružnica C. M. D. opozarja občinstvo, da pelje v ponedeljek, dne 8. septembra poseben avto - omnibus one dame in gospe, ki se hočejo udeležiti glavne skupščine C. M. D. v Domžalah, iz Celja v Domžale. Odhod izpred »belega vola« v Celju ob tri četrti na 8. v Domžale. Kdor se hoče peljati, naj piše dopisnico celjski moški podružnici. Vožnja je ceneja nego-li z vlakom čez Ljubljano.

Iz Celja. Poudarjali smo nedavno tega, da bi lahko klerikalci pospešili konec krize v štajerskem deželnem zboru, ako bi dr. Verstovšk u naročili, naj kot svoj čas izvoljeni namestnik umrlega dež. odbor. nika prof. Robič a ne gre v deželni odbor. Veliko koristi itak Slovenci od tega odborništvu nimamo, ker so slovenskemu deželnemu odborniku odkazani referati bolj postranskega pomena. Deželno odborništvu pomenja torej boljo za enega izmed slovenskih poslancev osebno sinekuro; zlasti velja to za sedanji čas, ko nemškonacionalna večina vsled slovensko klerikalne obstrukcije zavrača vsako še tako skromno slovensko željo in zlasti velja to za odbornike iz vrst klerikalne stranke, katera je v narodnih zadevah zelo nezanesljiva in malo načelna. Če je torej klerikalcem na tem, da tudi v sedanji krizi puste Verstovšku iti v deželni odbor, jih more voditi le dvoje razlogov: prvič, da izpolnijo Verstovšku vročo željo po edinem, za Slovenca doslej v političnem mestu v štajerski deželni upravi, drugič pa da skušajo Verstovška izrabiti za svoje posebne strankarske načrte in želje proti onim spodnještajerskim Slovencem, ki se ne štejejo med ponižne hlapce politikujoče duhovščine. In na tem obojem jim je več ko na tem, da bi spravili nemške nacionalce v nove zadrege in storili korak na poti do cesarskega komisarja na štajerskem naprej.

Iz Celja. Zdi se nam, da hoče biti novi tajnik okrajne bolniške blagajne češki renegat Riha vreden naslednik slaboznanega Oehsa. Pred kratkim je došel v pisarno okrajne bolniške blagajne delavec Janez Weber iz Železnega pri Žalcu zaradi izplačila neke bolniške podpore. No in Riha je naenkrat trdil, da je v fantovi navzočnosti zmanjkalo 100 K. Poklical je policijo in fanta so natančno preiskali, pa nič našli. Napravili pa so proti njemu vseeno ovadbo, ker si je Riha domislil, da je fant lahko skril stotak v ustih; tam pa da se ga ni preiskalo. Pri sodniji je bil fant, ki ga je zagovarjal dr. Kalan, oproščen. Ta štorija ni nič drugega kot prvovrstna svinjarija namram poštenemu slovenskemu delavcu. Kaj bi neki bilo, če bi kdo trdil, da je v navzočnosti Rihozi zmanjkalo lepih tisočakov v neki štorjanski opekarni? Ker se fantu tatvine ni dokazalo, bi se moralo po načelu, da gre vsem enaka pravica, tudi Riha preiskati. Pa bo še že prišel čas, ko bo takih in enakih svinjarij v celjski okrajni bolniški blagajni napram Slovincem konec.

Pozor, gg. državni poslanci! Kakor izvemo, je bilo pri okrajni sodniji v Mariboru razpisano mesto okrajnega sodnika in je rok za vlaganje prošenj s 25. avgustom potekel. To mesto je bilo dosedaj slo-

vensko, ker ga je zavzemal okrajni sodnik dr. Kočevar, ki je bil kot Slovenec imenovan v Maribor in je prišel sedaj kot svetnik na izpraznjeno slovensko dr. Vovškovo mesto. Po navedenem je jasno, da spada razpisano mesto okrajnega sodnika Slovincem. Govori to za pred vsem do celga naraven razlog: prebivalstvo v področju mariborske okrajne sodnije je slovensko in ima pravico tirjati za se slovenske sodnike. In če se tudi prilagodimo običajni vladni in nemški frazeologiji v takih slučajih, je razpisano mesto slovensko posestno stanje. Povoda je torej več ko dovolj, da se mora ozirati justična uprava na našo upravičeno zahtevo, naj zasede za dr. Kočevarjem razpisano mesto 8. in razp. pri mariborski okrajni sodniji zopet Slovenec. Čujemo pa, da delajo Nemci na to, da bi se nam to mesto izrgalo. Opozorjamo slovenske državne poslance, naj store pravočasno svojo dolžnost!

Iz Slovenjgradca nam pišejo: Ob času, ko je naš »dragi« profesor Verstovšek zasedel tako vroče zaželeno mesto dež. odbornika, se spomnimo, da je svoj čas klerikalno časopisje postavilo načelo, naj štajerski deželni odbornik ne bode obenem državni poslanec. Kajti jasno je, da ne more obeh poslov eden mož temeljito opravljati. Če se to združuje v eni osebi, se hoče komu nakloniti le iz javnih sredstev korito — to pa ni v interesu okraja in volilstva. Sedaj lahko klerikalci izpolnijo svojo besedo in zapovejo g. Verstovšku, naj odloži svoj državnozbornski mandat. Če je res tako idealen rodoljub in nesebičen kristjan, se za tiste diete ne bo trgal, posehno, ker še popolnoma zastoj vleče plačo profesorja v 8. plačilnem razredu.

Razmere na Pragerskem. »Slovenec« oznanja, da se bode klerikalna stranka energično zavzela za zboljšanje žalostnih uradniških razmer na Pragerskem. Vodilo našo stranko pa so do tega šele privedle štenkarje, ki si jih je dovolilo predrzno pragersko železniško in poštno uradništvo napram nekaterim klerikalnim telovadcem, ki so se v kroju vračali čez Pragersko iz Ljubljane v Ptuj in Središče. No, upajmo, da bo vsaj sedaj kaj. Umestni bi bili shodi na Pragerskem in v okolici proti uradništvu na postaji in pa energična intervencija pri železniškem ministrstvu ter upravi Južne železnice. Pišek bi lahko že enkrat kaj storil v tem oziru. Pa dosti od klerikalcev v tej stvari ne pričakujemo, to odkrito povemo. Je že svoj čas govoril Verstovšek, da bodo klerikalci na tej postaji napravili red, a storilo se ni nič. Bi bili prav veseli, ako bi se uverili, da so naši dvomi neopravičeni. Sicer bo pa treba za Pragersko še storiti kaj več, organizirati tam ljudi, kupiti kak lokal za shode in veselice, zahajati redno tja. Vse to lahko store gg. duhovniki, ki imajo v bližini denarne zavode in pa ljudstvo za seboj. Le na delo!

Iz Šmarja pri Jelšah smo dobili sledeči dopis: »G. urednik me vprašate, kako sodimo v okrajnih zastopih o krizi v štajerskem deželnem zboru? Odgovor je kratek: razgnati vse ter razpisati nove volitve. Od novih deželnozbornih poslancev pa bo treba pred izvolitvijo zahtevati trdno obvezo, da ne bodo za kake malenkosti začeli več let trajajočih obstrukcij, ki delajo našemu kmetijstvu velikanske škode. V kake denarne težkoče smo pa prišli v okrajnih zastopih, raje ne govorim. Sami dolgov, samo okrajne in deželne doklade se molzejo iz ljudstva, ne investira se pa nič. Nemški meščani se seveda lahko smejejo, ker jim da deželni odbor vsa deželna sredstva na razpolago in jih podpira, kjer more, nam pa trda prede. Vprašali ste me tudi, kako presojamo obstrukcijo z narodnega stališča. Dovolite, g. urednik, ampak to vam že moram reči: norcev ni treba brti. Pred bo konec sveta, kakor bodo naši klerikalci obstruirali iz narodnih razlogov. Toliko že razumimo tudi nepolitiki, da si ogradejo klerikalci narodni plašč le takrat, kadar upajo na kake druge kupčije. Mi nočemo nič drugega kot nove volitve in delazmožne deželni zbor. S Korošci, Benkoviči, Verstovski in drugimi poslanskimi lenuhi pa ven!« Tudi to je zanimiv donesek, kako sodijo moške iz ljudstva o krizi v deželnem zboru!

Ciril - Metodova podružnica za Grobelno in okoliš priredi v ponedeljek, dne 8. septembra svojo prvo veselico na prostem pri gosp. Josipu Gobcu v Završih tik Grobelna. Na sporedu je poleg burke »Mutasti muzikant« tudi srečolov, godba, ples, petje in dražba glavnega dobika. Začetek ob 3. uri popoldne. Ker je zveza z vlaki na vse strani jako

ugodna, se vljudo vabi vse p. n. ro-
dobjube in prijatelje »cirilmetodari-
je«. V slučaju neugodnega vremena,
se preloži veselica na nedeljo, dne
14. septembra.

Koroško.

Ponesrečen planinec. K tozadev-
ni včerajšnji notici se poroča, da se
je ponesrečila na Vrtači znana pla-
ninka gdčna. Wykoulal. Ona sicer
ni padla, marveč je iz Vrtače v ne-
varnem skalovju v severnih stenah
zašla. Izgubila je nahrbtnik, v kate-
rem je imela hrano in boljšo obleko
in je morala ostati v pečinah skoro
dva dni v dežju in mrazu, v popolno-
ma lahki obleki in brez hrane. Pri re-
šitvi so se izkazali domačini, katerim
se ima ponesrečenka v prv vrsti za-
hvaliti za rešitev. Wykoulalova je
dobila hudo mrzlico in so jo morali
pustiti v koči.

Požar. Pri St. Pavlu je pogorelo
gospodarsko poslopje posestnika
Gösnitzerja. Zgoraj je ves letošnji
pridelek in več poljskih strojev. Ško-
da znaša blizu 10.000 kron in je delno
krita z zavarovalnico. Kako je ogenj
nastal, še ni znano, sumijo pa, da je
bil podtaknjen.

Primorsko.

Tržaški občinski svet. Zadnja
seja tržaškega občinskega sveta, ki
se je vršila predsončjem je pokazala,
kako vedno bolj zastaja laško-
kamoraški voz v Trstu in kako se
težko se že laška večina vzdrži. V
zadnjem času so začeli padati po Ita-
lijanih udarci in sicer taki udarci, ka-
terih ne bodo preboleli. Njihovo go-
spodstvo je bilo. Ta stranka je nam-
reč v včerajšnji seji rešila izmed 12
točk dnevnega reda komaj eno sa-
mo. Žalostno je to za stranko, ki se
je čutila toliko časa za vzvišeno, in
ki je tako omalovaževala svoje so-
meščane in avstrijske interese. Sejo
je vodil dr. Brocchi, ki je naznanil,
da je prišla sankcija za nakup zem-
ljišča pred državnim kolodvorom v
svrhu zgradbe velike aprovijske trž-
nice. Pri dopolnilni volitvi člana
mestnega odbora namesto odstopiv-
šega svetnika dr. Puecherja, ki se je
vršila na predlog Slovencev z listki
se je izkazalo, da laški kandidat
Pressel ni dobil zadostnega števila
glasov, ker sta majšinski stranki od-
dali prazne listke. Lahki so bili v sil-
ni zadregi, šteli so še enkrat glasove,
toda zaman. Večina ni bilo in dr.
Brocchi je moral izjaviti, da pride
ta volitev na dnevni red druge seje.
Isti prizor se je ponovil pri poskusu
izvolitve enega člana v ravnatelj-
stvo mestne hranilnice. Lahki niso
mogli dobiti zadostne večine in tudi
ta točka je ostala nerešena. Blamirani
Italijani so kar barve spremenjali,
vendar si niso upali pričeti kakega
hrušča. Pri debati o predlogu mest-
nega odbora, da naj se ustanove po-
sebni upravni odbori za vodovod,
javno snago, za ulične železnice in
za bolnišnice je izjavil v imenu Slo-
vencev dr. Slavik, da je v principu
za nameravani načrt za upravne
svete teh občinskih podjetij toda po-
udarjal je, da bi bila izvolitev oseb,
ki niso člani mestnega sveta, v te
svete nezakonita. Končno so bili ti
predlogi mestnega odbora z dostav-
kom dr. Slavika sprejeti. Toda izve-
litve v te odseke pa zopet niso mogli
izvršiti vsled česar je bila seja za-
ključena. — Ta seja je bila zelo po-
učna za Slovence, še bolj pa za Ita-
lijane, ker jim je dokazala, da njho-
vo neomejeno gospodstvo v Trstu tu-
di na magistratu enkrat za vselej
prenehalo.

**Koliko je regnicolov na Primor-
skem.** Kako pogubonosni in neva-
ren je sistem, ki so ga vpeljali Italia-
ni na Primorskem in za katerega se
bije sedaj vroč boj v Trstu, na Du-
naju in v Rimu kaže dejstvo, koliko
je na Primorskem regnicolov, ki so
raztreseni po raznih javnih in za-
sebnih službah, pri raznih večjih
podjetjih itd., kjer odjajo kruh do-
mačinom Avstrijem obenem pa tvo-
rijo mogočno laško trdnjavo na av-
strijski zemlji. V boljše pojmovanje
nevarnosti, ki preti na Primorju Av-
strijem vseh narodnosti, pretežno
pa Slovanom navajamo natančne po-
datke o številu tujih državljanov na
Primorskem in sicer na podlagi zad-
njega ljudskega štetja iz l. 1910. Urad-
ni zapisniki izkazujejo, da znaša šte-
vilo tujih državljanov na Primor-
skem 66.528. Če odbijemo od tega
števila malo pečico Nemcev Grkov,
Francozov in nekaj drugih dobimo,
da je na Primorskem skoro 60.000
italijanskih podanikov. Vsem me-
stom prednjači seveda Trst, v kate-
rem je najhujše regnicolsko gnezdo
in kjer se smatrajo regnicoli že tako-
rekoč za gospodarje in kjer hočejo
strahovati že vse meščane, vse dru-
ge narodnosti, oblasti in vlado. V

Trstu samem je 38.597 inozemcev
po večini Italijanov. To je že nevar-
no število in neodpustno je, da av-
strijski Italijani prizirajo take go-
nje proti vladi, ki hoče vsaj nekoliko
zajeziti to nevarno gibanje in poma-
gati avstrijskim državljanom do
svojih pravic. Na Goriškem znaša
število inozemcev 10.828 (v Trzinu
5152, v Gradišču 2834, v Gorici 1304
itd.) v Istri pa jih je 17.103 (Pulj 6040,
Koper 1341, Rovinj 1015 itd.) Večina
od teh je, kot smo že Italijani. In
kakšni ljudje so to. Po največ je to
element, ki je v Italiji nemogoč in ki
išče kruha v Avstriji obenem pa do-
bro služi italijanskim interesom, ker
jači italijansko silo v najvažnejših
laško avstrijskih obmejnih mestih.
Zato jih Italija tudi podpira, zato tudi
tak naval na avstrijsko vlado od-
nosno na tržaškega namestnika, ki
je uvidel nevarnost, ki preti Avstriji
in je v zadnjem času vsaj nekoliko
posegel v to nevarno iredentistično
gnezdo v Trstu. In poleg tega kar
smo navedli tvorijo ti inozemci, po
večini Italijani velikansko gospodar-
sko škodo domačinom. Blizu 70.000
inozemcev redi uboga Primorska,
njeni sinovi pa se izseljujejo in uži-
vajo krvavo zaslužen kruh v tujini.
To ne gre dalje in temu se mora v
interesu vlade in domačinov napra-
viti konec.

Preziranje domačin obrtnikov
— laško gospodarstvo. Pri stavbi
nove justične palače v Trstu, katera
dela vodi posebno c. kr. stavbno
vodstvo so bila razpisana med dru-
gimi deli tudi kamnoseška dela in
dobava stopnic. Ponudbo za spre-
jem teh del je vložila med drugimi
tudi »Jadranska zadruga kamnose-
kov«, v kateri je združenih 14 kam-
noseških mojstrov domačinov. Ta
zadruga je ponudila zelo ugodno ce-
no in sicer za dobavo stopnic
36.000 K. Med ponudniki je bil tudi
kamnoseški mojster Z., ki je zahte-
val za isto delo 44.000 K. Stabno
vodstvo je šlo in je podelilo delo na-
mesto najnižji ponudnici. Zadrugi te-
mu mojstru Z. in sicer samo zato,
ker je tujec, inozemec regnicolo.
Opravičila pa je to svoje početje s
tem, da je hotela preslepiti s trditvi-
jo, da je material mojstra Z. regni-
cola boljši, dasi bo napravil Z. stop-
nice iz ravno takega kamna kot bi
bila napravila zadruga. Ko je šlo za
oddajo kamenite obloge za stene je
mislila Zadruga, da bo vodstvo vsaj
toliko kulantno in ji izročilo vsaj to
delo. Toda vodstvo se je njeno po-
nudbo niti zmenilo ni, marveč je od-
govorilo, da mora oddati tudi to de-
lo tujcu Z. in to zato, ker je dobil
že prvo delo. Tako so torej pri
zgradbi justične palače, ki se gradi
z avstrijskim davčnim denarjem, iz-
ključeni od zaslužka domačini, av-
strijski denar pa bo služil zopet tu-
jec, inozemec regnicolo. Domači de-
lavci torej, ki so državljani, ki pla-
čujejo davke, ki so služili pri voja-
kih, ki so bili sedaj več mesecev na
orožni vaji in ki so mislili, da bodo
dobili sedaj doma vsaj službo so vr-
ženi s tem na cesto, kajti povzetnik
regnicolo bo zaposlil seveda tudi le
regnicole in ves ta denar bo ronal v
Italijo.

Romantična Divaška vilenica.
(Cesarjeva - Rudolfa jama) bo v
nedeljo, dne 7. septembra ob vsakem
vremenu čarobno razsvetljena od 2.
do 6. ure popoldne. Mnogo jih je, ki
niso še obiskali to jama, a sedaj se
nudi vsakomur ugodna prilika po-
leteti v Divačo, da si ogleda razno-
vrstne divno bleščeče skupine kap-
nikov, ki jih hrani ta naš podzemski
dom. — Vstopnina se je znižala na 1
krono za osebo. — Jama je oddalje-
na 20 minut od postaje Divača.

Prepovedana igra. V Opatiji je
zaplenu oblast 30 relut, ki so bili po
raznih javnih lokalih in katere je po-
slal Italijan I. Locatelli.

Grški kralj v Trstu. Včeraj se je
odpeljal grški kralj s svojo rodbino iz
Trsta v Monakovo. Kralja so pozdra-
vili na državnem kolodvoru namest-
ški podpredsednik grof Attems, grški
konzul s soprogom, ki je izročila kra-
ljici krasen šopek, predstojnik grške
občine v Trstu in veliko članov gr-
ške občine.

Z bojišča. Z Lloydovim par-
kom »Brünn« sta se pripeljala vče-
raj v Trst oddelek angleškega Rde-
čega križa in oddelek nemškega
Rdečega križa. Angleži so se vkrkali
v Carigradu, Nemci v Pireju.

Uboj očima. Blizu Pirana so našli
ob obrežju ribiča Matevža Trosta.
Mož je bil težko ranjen, vendar se je
še zavedal. Prepeljali so ga v bolni-
co, kjer se mu je pa tako posalsalo,
da je uožen v kratkem umrl. Pred
smrtjo je izpovedal sledeče: Sprla
sva se s pastorkom Josipinom Ben-
čičem zaradi družinskih razmer.
Benčič me je med prepriom napadel,
vrgel po tleh, me tolkel s pestmi in
z nogami. Končno mi je vrgel na tre-
bruh težak kamen. Benčiča so zaprli,
toda on taji vsako krivdo.

Obup zapuščene. V Pulju je sko-
čila v morje 29letna Apolonija Han-
cig z Dunaja. S sabo je potegnila v
vodo tudi svojo dveletno hčerko Ru-
dolino. Z velikim naporom se je po-
srečilo samomorilko in njeno hčerko
rešiti. Hancikova je izpovedala, da
izvršila samomor vsled pomanjkanja
in iz obupa, ker jo je ljubimec, kate-
remu je sledila, zapustil in je popol-
noma brez sredstev.

Čevljarski pomočnik se išče za
Gorico. — Mlad, pisarniški pomoč-
nik, poraben za vsa pisarniška dela,
išče službo. — Pojasnila daje posre-
dovalnica N. S. Z. v Narodnem
domu.

O vzgoji ženske mladine.

Od prijatelja našega lista smo
dobili naslednje pismo:

Z zanimanjem sem bral v sredo
članek »Materam«, v četrtek pa opo-
zorilo na ljubljansko »Mladiko«.
Vsem, ki se zanimajo za vzgojo žen-
ske mladine, ste s tema člankoma ze-
lo ustregli; prosim vas, sprejmite še
nekatero moje opombe o tej stvari.

Slovenske matere so zelo kon-
servativne. Trdovratno se drže sta-
rih navad in posebno je med njimi
razširjeno mnenje, da so samostan-
ske šole najboljše zavodi za ženski
naraščaj. Tistim materam, ki so bile
same v samostanih vzgojene, tega
naziranja ni zameriti, saj ne poznajo
drugih zavodov. Še manj je tako na-
ziranje zameriti tistim materam, ki
sploh niso bile nikjer in stoje pod
vplivom onih gospa, ki se vnamajo
za samostanske šole. Ker povrh še
duhovščina z veliko vnemo agituje
za samostanske zavode, je pač na-
ravno, da imajo ti mnogo gojenk.

Za svoje čase so samostanske
šole kolikor toliko zadostovale, v na-
ših časih pa ne zadostujejo več. Ne
govorim o tistih najodličnejših samo-
stanskih zavodih, ki so namenjeni
aristokraciji, krvni ali denarni in so
seveda na vrhuncu, ampak o teh za-
vodih, ki so na Slovenskem in so na-
menjeni srednjemu stanu. Ob sebi se
razume, da se uče v teh zavodih ravo-
no tisti predmeti, kakor na drugih
šolah, saj so šole vse po enem kopu-
tu urejene, samo vzgoja je drugačna
in vzgoja je glavna stvar. Nič ne bom
govoril o metodi pri pouku in pri
vzgoji v samostanskih šolah, samo
nekaj besedi naj zapišem o rezultatih
te vzgoje.

Kdor živi med ljudmi, pozna
gotovo mnogo mladih gospa in go-
spodičen. Roko na srce: Ali se ne
spozna takoj, katera je bila vzgojena
v samostanu in katera ne, ali ni raz-
loček eklatanten in ali ni ta razloček
neugoden za samostanske gojenke?
Čisto gotovo in izjeme to le potrjuje.
V samostanu vzgojena gospa ali
gospodična se ne more nikoli iznebiti
gotovih predsodkov in gotovih sla-
bih manir, ki ji pri razumnih ljudeh
le škodujejo, njeno obzorje je vedno
nekako omejeno, tako da napravlja
vtisk, da je njena omika pomankljiva.
Ta in ona se seveda odtrse po-
sledice samostanske vzgoje, večina
pa ne. Tudi praktično življenje potr-
juje, da je v samostanskih zavodih
pridobljena omika pravzaprav manj
vredna. Tako na pr. je notorična
stvar, da so učiteljice iz samostan-
skih učiteljišč dosti slabše od učitel-
jic iz državnih učiteljišč, dasi se
uče na obeh šolah isti predmeti in je
skušnja vsposobljenosti za vse ena
in ista. To isto se opaža tudi v dru-
gih poklicih in je čisto nepotrebno o
tem govoriti, ker je to že vsak prak-
tičen človek davno opazil.

A še na neki posebni nedostatek
samostanskih zavodov je treba opo-
zoriti. To je higijena. Ne bom trdil,
da je nesnažnost v samostanskih za-
vodih navadna, kakor v nekaterih
moških samostanih, kjer velja kopanje
za greh. Toda prave snage, tiste
skrbnosti za snažnost, kakor v po-
srebnih zavodih, ni v samostanih
nikdar in nikjer. To je že posledica
načelnega stališča, ki ga zavzemajo
vsí cerkveni redovi. Dočim je na pr.
na Angleškem snažnost prva stvar
v vseh vzgojevališčih, je v samo-
stanskih zavodih zadnja. A kaj bi go-
voril — saj je znano, koliko deklet
je že nalezlo jetiko v samostanskih
zavodih, kajti brezbriznost in štedlj-
vost sega tako daleč, da se posteljo-
no perilo jetičnih ljudi porablja tudi
za zdrave.

Ženska vzgoja spada med naj-
važnejše naloge našega časa in naj-
važnejše brige slovenskega naroda.
S takim ženstvom, kakor je italijan-
sko, ki je vzgojeno v samostanih, ki
je malo omikano, nezanesljivega
značaja, nemarno v gospodinjstvu in
malo snažno, nam ne bo pomagano;
naše ženstvo mora biti vzgojeno ta-
ko, kakor češko ali angleško. Nikjer
na svetu ni ženstvo na tako visoki
stopnji telesne in umstvene omike,
tako sposobno za materinski in go-
spodinjki poklic, kakor za praktič-

no življenje, kakor na Češkem in
posebno še na Angleškem. Taka
vzgoja mora biti naš ideal — bodi-
mo veseli, da imamo »Mladiko« in
opozarjamo nanjo tiste starše, ki že-
le dobro preskrbeti za vzgojo svojih
deklet.

Dnevne vesti.

+ **Klerikalna nesramnost.** Dr. I.
Srebrnič je popolnoma neznan člo-
vek. Javnost je zanj izvedela šele se-
daj, ko je imel na katoliškem shodu
predavanje o katoliškem tisku. To
predavanje je glasna priča, da je dr.
I. Srebrnič duševna ničla. Premleval
je same preprele fraze, ki jih je po-
bral po starih klerikalnih časopisih in
pastirskih listih. Med drugim je tudi
pogrel staro klerikalno lopovščino,
da stoji slovensko napredno časopis-
je v ojnah in v interesni sferi židov-
skega kapitalizma. To je čisto navad-
na lopovščina, ki še zaničevanja na-
prednega časopisja ne doseže. To je
obrekovanje, ki samo kaže, da je ta
dr. Srebrnič nesramen človek. Tisti,
ki so ga poslušali, a ga niso ven vr-
gli, pa tudi ne bodo dosti boljši. Kle-
rikalci si pač ne morejo drugače po-
magati, kakor da obrekujejo napre-
dno časopisje, ki vestno, pošteno in
nesebično izvršuje svojo nalogo in
stoji tako visoko nad klerikalnim ča-
sopisjem, da mu vsa cerkvena obre-
kovanja ne morejo škodovati.

+ **Afera Bučarjeva in deželni**
odbor. Proti pazniku prisilne delav-
nice, gosp. Bučarju, je večina
deželnega odbora sklenila, vpeljati
disciplinarno preiskavo. Posledica
temu je bila tudi, da so mu dohodke
na minimum znižali, tako, da Bučar
ne more svoje rodbine preživljati —
in to vse radi tega, ker mu je ostala
žena zvesta takrat, ko je on stralil
cesarja in domovino na južni meji
monarhije. Ves položaj je sedaj raz-
jasnjen in deželni odbor se tem po-
jasnilom po našem mnenju ne more
prav odtegniti; tekom disciplinarne
preiskave ima gosp. Bučar priliko
navesti vse okoliščine, kakor jih je že
časopisje navajalo. Tudi pri eventu-
alni disciplinarni razpravi sami ima
vsa sredstva zagovora na razpolago.
Če bo sodil deželni odbor pravično
in oprostil gosp. Bučarja vsake kriv-
de, bo dal zadoščenje s tako sodbo
vsej javnosti. Ne moremo verjeti, da
bi večina deželnega odbora komur-
koli si bodi na ljubo poštenega Bu-
čarja kaznovala za greh, ki ga je storil
moščanski župan Oražem. Proti
disciplinarni razsodbi ima gospod
Bučar pravico apelna na deželni zbor.
A vse to disciplinarno postopanje je
lahko dolgotrajno. Kaj pa naj gospod
Bučar med tem dela in kako naj pre-
življa svojo rodbino? Uverjeni smo,
da bo zategadelj večina deželnega
odbora čimprej omogočila zopet
eksistenco gosp. Bučarja. Bilo bi po
našem mnenju edino pravično, če bi
sedaj deželni odbor, ker mu je ves
položaj pojasnjen, vsako nadaljno
disciplinarno preiskavo ustavil in ta-
ko gosp. Bučarju zopet omogočil
eksistenco. — Vederemo, kaj se bo
v bližnjih dneh zgodilo!

+ **Katoliški shod in klerikalna**
inteligenca. Med referenti, ki so na
katoliškem shodu mlitali prazno sla-
mo in prodajali svojo modrost, smo
pogrešali »katoliških« profesorjev
Severja in Stoparja iz Nove-
ga mesta. Pričakovati je bilo, da bo-
sta tudi ta dva nastopila in referirala
o temi, kako človek na najhitrejši in
najlažji način postane klerikalec in
kako se lažje pride naprej. To ne bi
bilo brez pomena, ker se danes v
klerikalni stranki nahaja toliko ljudi,
ki se trudijo z vsemi štirimi in še z
jezikom povrh, da bi prišli do kori-
ta in slave, pa vendar ne morejo ni-
kamor. Zgoraj imenovana gospoda
bi na ta način žela lahko veliko za-
hvala.

+ **Iz obrtnih krogov** smo dobili
naslednje pismo: Zaljubljeni smo se
vam najtopleje, da se je »Slov. Na-
rod« tako odločno zavzel za čevljar-
je, ki jim hoče za firmo Kozina &
Co. skrivajoča se klerikalna stranka
odjesti zadnji zaslužek. Firma Kozina
& Co. je last klerikalnih denarnih
zavodov, v katerih je naloženega
več milijonov deželnega denarja. Z
deželnim denarjem uničujejo kleri-
kalni spekulanti pošteno domačo
obt. Ne čudimo se, da zastopnik
obrotnikov gosp. Kregar k temu mol-
či, saj je popolnoma odvisen mož in
se ne sme ganiti. A čudimo se, da
molči g. Ložar, ki je vendar neodvis-
en in pa navadno tudi korajžen
mož. Gosp. Ložar! Vi ste že mnogo
govorili o pospeševanju obrtništva,
sami veste, kako škodo dela konfek-
cija obrtnikom, kdo ve kolikrat ste
obetal, da boste branili pravice in
koristi obrtnikov. Vemo, da ne mo-
rete zabraniti kar počenja klerikalna
stranka pod firmo Kozina & Co.
ampak, kot pošten mož in obrtnik bi
bila pač vaša dolžnost, da vsaj jav-
no obsodite to početje vaše stranke.

To ste dolžni sami sebi in svoji ča-
sti, zakaj, če tega ne storite, bo ves
svet sklepal, da je bilo vse švinde-
l, kar ste kdaj govorili o varstvu obrt-
nikov in reklo se bo, da ste ravno
tak šarlatan, kakor so tisti požrešni
klerikalni spekulanti, ki imajo na
jeziku vse polno sladkih besed za
obrtnika, z deželnim denarjem, po-
sojenim klerikalnim zavodom, pa
ubijajo domačo obrt. Gosp. Ložar,
zastopnik obrtnikov, pokažite, da ste
mož!

— **V ravnanje udeležencem Za-**
vezinega jubileja! V petek popoldne:
Sprejemanje gostov. — **V petek zve-**
čer: Prijateljski sestanek na vrtu
»Novega sveta« (Marije Terezije
cesta). — **V soboto ob pol 8. zjutraj:**
Seja upravnega odbora (Učiteljska
tiskarna, pritličje). — **V soboto ob 9.**
popoldne: Glavna izkušnja za slav-
nostni koncert (Velika dvorana Na-
rodnega doma). — **V soboto ob 3.**
popoldne: Seja delegacije (velika
dvorana Mestnega doma). — **V so-**
boto ob 8. zvečer: Jubilejski koncert
(velika dvorana Narodnega doma).
Po koncertu prijateljski sestanek na
vrtu Narodnega doma. — **V nedeljo**
ob pol 10. popoldne: Slavnostno
zborovanje (velika dvorana Narod-
nega doma). — **V nedeljo ob 12.**
popoldne: Slavnostni banket (hotel
Tivoli, godba Sokola Ljubljana I.). —
V nedeljo popoldne: Izleti v okolico.
— **V ponedeljek:** Glavna skupščina
Družbe sv. Cirila in Metoda v Dom-
žalah. — Nakazila za stanovanja,
banket, sploh vse informacije v pi-
sarni pripravljalnega odbora: Uče-
teljska tiskarna, soba načelstva. —
Besedilo pevskih točk, ki se proiz-
vajajo na koncertu se dobi v traiki
gdč. Jerice Dolenčeve komad 20 v.
— Slavnostna izdaja »Učiteljskega
Tovariša« se dobi v trgovini gosp.
Schwentner, »Narodni knjigarni, na
južnem kolodvoru in v traiki gdč.
Dolenčeve. — Spominski spis broši-
ran po 3 K, vezan po 4 K, dobiva se
v trgovini Schwentner in »Narodni
knjigarni«.

— **Konkurz trgovine Frana**
Igliča. O imovini trgovca Frana
Igliča se je otvoril konkurz. Za-
časni konkurzni upravitelj je g. dr.
Fran Novak, odvetnik v Ljublja-
ni. — **Trgovina se zaradi sezone v**
interesu upnikov začasno nadalje
vodi.

— **Dobre viržinke.** Prijatelj na-
šega lista nam je prinesel viržinko,
v kateri je vse polno ženskih las Pač
zelo okusno. Če že naša tobačna re-
žija podražuje smodke, naj bi vsaj
na to gledala, da ne bo delala kon-
kurence trgovcem z lasmi.

Klerikalizem v armadi. Klerikal-
ci ne vtikajo svojih umazanih prstov
le v sestavljanje prvotne porotniške
liste, marveč tudi v vojaško discipli-
no in hočejo zanesti tudi med voja-
ke svojo pristranost. To so vršili zelo
tajno, ali kaj, ko so se vsled preobil-
ne pijače na katoliškem shodu raz-
vzljali jeziki in marsikaka tajnost
jim je ušla. Nekaj višji vojaški duhov-
nik je povedal, da se je obrnil ljub-
ljanski vojaški kurat zasebno in za-
upno na vse župnike, da bi mu na-
znanili klerikalno misleče vojaške
fante, da bi se za nje nekoliko bolj
zavzeli. Vemo, kaj se to pravi. Trdi-
li bodo, da so mislili, da se bodo bri-
gali, da bodo tudi pri volikih kr-
ščansko živeli. Mi pa vemo, da se
hoče take fante le protežirati, da
bodo dobili in delali, kakor pravijo
naši Janezi, »leichte Dienst«. Če je
vojaški upravi prav tako, je
nam tudi prav. Armada naj bi bila
častna, jezik enoten, čut tovarištva
naj bi bil razvit, na drugi strani pa
hočejo zanesti politiko in razceplje-
nje, dualizem en miniature, v arma-
do. Čisto prav!

Uzmovičeva smola. Letos na
kresni dan ali bolje povedano tisto
noč po kresnem dnevu je bilo v oko-
lici Stare Bučke več posestnikom
pokradeno. Večinoma so vlomili sto-
rilci skozi okna v stanovanja in so
pobrali, kar jim je najbolj dišalo.
Tako so vzeli Antonu Pirnarju le ne-
koliko kruha. Ko so se oteščali, so
šli iskat kaj boljšega. Pri Francetu
Jankoviču v Drami so ukradli hleb
kruha in nekaj tobaka. Toda sam suh
kruh jim ni šel več. Šli so k Tereziji
Janežič v Hrustale in ji pobrali nekaj
svinjine, pa premalo. Zato so se
oglasili še pri Nežiki Tržinar. Naj-
prej so staknili in odnesli zopet ne-
kaj svinjine. No, ker so bili pa že tam
in ker so bili fantje od fare, ki jim je
pod nosom poganja, so vzeli tudi eno
britev in brusni kamen za britev.
Najdli so se, obrili bi se lahko in
postavili bi se lahko — če bi imeli še
kako boljšo obleko. Domislili so se
posestnika Mirkota Hržine, ki ima
dovolj lepe obleke. Napravili so mu
obisk skozi okno in so mu odnesli
dvoje hlače, en suknič, nekaj život-
nega perila, par čevljev in nekaj dru-
gih drobnarij. Pač je bila drugi dan
velika »larma«, toda o uzmovičih ni
bilo ne duha ne sluha ter bi jih ne
bili nikdar dobili, če bi ne bil eden

izmed njih — mislimo namreč, ta jih je moralo biti več — tako nesrečen, da je bil rojen na petek. Pa je pozabil iti letos na nabor. Iskali so ga orožniki, ga ujeli in so ga gnali dne 27. julija t. l. čez Bučko v Krško k naknadnemu naboru. Davno je »ilij-tengar« pozabil na svoje grehe, ko sreča njega in orožnika blizu Bučke okrašenega Hrčina. Kar obstal je in odprl usta, ko je zagledal na fantu pred orožnikom vso ukradeni mo obleko. Saprmiš, je postalo posili - naborniku vroče, ko je videl, v kako past je zašel. Tajba bi mu ne bila nič pomagala, zato je priznal tatvine, ki jih utajiti ni mogel več.

Iz Žirov. Vožnja z avtomobilom od Skofjeloškega kolodvora do Žirov se je popolnoma udomačila in prikupila vsemu občinstvu; se celo oni, ki so bili od začetka temu podjetju nasprotni se sedaj z veseljem vozijo; gotovo bi nastala splošna nejevolja in upor ako bi se ta vožnja na kak način onemogućila, upajmo da tega ne bo. S prvim septembrom pričeni se pričel avtomobil odhajati ob 6. uri 30 min. zjutraj iz Žirov; iz kolodvora v Žiri pa se odpelje ob 9. uri 50 min. dopoldne. Popoldne pa vozi še po starem voznem redu, odhaja iz Žirov ob 1. uri 30 min. Iz kolodvora pa se odpelje ob 4. uri 30 min. popoldne. Tako, da se nudi s to zvezo vsakomur najugodnejša prilika cene, hitre in prijetne vožnje po krasni Poljanski in Žirovski dolini.

Nesreče pri vojaških vajah na Notranjskem. Pri toliki množini vojaštva, kakor ga je bilo zbranega pri teh vojaških vajah, je žalibože nekaj naravnega, da se zgode tudi nesreče. To pot je bilo posebno hudo. **Trije vojaki so bili ustreljeni;** dva od pušk, eden od granate; eden od pušk zadetih je bil ustreljen v trebuh in je večeraj pri transportu umrl. Če bi bila granata, ki je ubila enega vojaka, eksplodirala 150 korakov bližje, bi bila lahko nastala strašna nesreča. Vrh tega je vojaški avtomobil pri Št. Petru povozil dva otroka in je bil eden povožen takoj mrtev. Končno bodi še omenjeno, da je en vojak umrl na otrpenju (tetanus).

Vojaške vaje na Notranjskem. Velikih vojaških vaj, ki so se vršile te dni na Notranjskem, se je udeležilo 17.000 mož. Vojaške vaje so bile predčasno prekinjene, tako popolna je bila zmaga južne armade. Naloga severni armadi je bila, zabraniti domnevano na Primorskem izkrcani armadi pohod na Kranjsko. Vojaštvo se vrača z vaj deloma z železnico, deloma peš.

Vojni minister v Ajdovščini. V torek, dne 2. septembra, se je pripeljal z avtomobilom v spremstvu treh častnikov v Ajdovščino vojni minister feldzeugmeister vitez pl. Kroatin. Prišel je iz Ziljske doline, kjer je inšpiciral tamošnje manevre in obiskal čete, ki se vadijo v okolici Št. Petra. Vojni minister je prišel, da si ogleda na pol razpadli umetni mlin dr. Guyerja, kateri mlin imenujejo nekateri optimisti vojašnico. Kaj imenujejo ti ljudje vojašnico, je že škandal. Poniževalno je za velesilo, da svojih vojakov niti v miru ne more pošteno in predpisom odgovorno nastaniti. Ta način nastanjenja, kakor se vrši že več kot pet mesecev v tem takozvanem Pali mlinu, se roga vsakemu popisu. Le skrajno ugodnemu vremenu se je zahvaliti, da vlada med vojaki, ki so stisnjeni v teh luknjah kot sardele, še kolikor toliko ugodno zdravstveno stanje. Toda kaj bo po zimi, ko bo ledena burja prepričala razpokano zidovje. Polovico moštva nima postelj in leži na zakljihih po tleh. Peči ni nobene. Pritožb se je vložilo že veliko in tudi je bilo tu že več ekselenc in višjih dostojanstvenikov z Dunaja, toda vse to do sedaj še ni nič pomagalo. Morda bo vojni minister vendar le uvidel, da ne gre tako dalje in da se mora zgraditi nova vojašnica tu ali v sosedni Vipavi. Če te male občine ne morejo spraviti skupaj za to potrebnih sredstev, je dolžnost države, da ona sama to uredi in da pošteno preskrbi za mlade sinove svojih meščanov, katere potrebuje v teh krajih.

Kinematograf »Ideal«. Petek, 5. septembra specialni večer. 1. Lov na kače. (Naravni posnetek.) 2. Model. (Amerikanska drama.) 3. Pomlad prihaja. (Amerikanska humoreska.) 4. Kje je Bussy? (Nordiška veseloigra.) 5. Pod različnim podnebjem. (Amerikanska jahalska drama.) 6. Morska podgana ali »Ples na vrvi čez morje«. (Drama v 3 dejanjih. Danski umetniški film.) — Samo od 7. zvečer. 7. Moj služabnik je prebrisan. (Italijanska veseloigra.) Jutri velikanski, veleznimiv film »Za-ročena«. Krasna scenerija, vefelina igra, slikovite pokrajine. Predvajanje 2 uri.

Tatvina na trgu. Danes se je, kakor že več dni zaporedoma zopet izvršila žepna tatvina na trgu. Ukradena je bila denarnica branjevki

Franciški Zupančičevi s približno 19 K. Sumljiva tatvine je Franciška Ambrožič, okrog 50 let stara delavka, katera se je pri kupovanju okrog Zupančičeve sukala. Tržni redar Peter Komotar, ki je to opazil je potem, ko je Zupančičeva napravila ovadbo, osumljenko izsledil v neki gostilni. Državna policija je Zupančičevo, ker je imela pri sebi tri nove denarnice, aretovala.

Čigav je kruh? Ko je večeraj zjutraj Ana Göstl, stanujoča v Ključavničarski ulici št. 2, prišla v drvarnico je dobila tam na drvih 12 štruc kruha in nekaj drugega peciva. Kruh je brez dvoma ukraden, lastnik ga dobi pri najditelji.

Narodna obramba.

Mesto brzojavnih pozdravov — male darove! Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani ima svojo letošnjo veliko skupščino dne 8. septembra v Domžalah. Na ta dan zbera se zastopniki podružnic in razni prijatelji družbe k posvetovanju in prid našega milega naroda. Mnogo jih je pa, ki se iz raznih ovir ne morejo udeležiti skupščine, a so vendar v duhu pri njej. Prosi se, da se brzojavnih pozdravov ne pošilja v Domžale, škoda za denar. Mesto teh naj pošlje vsak rajši družbi kak dar po položnici ali poštni nakaznici. Zadnja leta prihajali so taki denarni pozdravi že redko. Popravimo ta nedostatek letos.

Društvena naznanila.

Sokolski zlet na Vrhniki. Bliža se dan 7. septembra, ki ga pričakuje Vrhnika praznično oblečena in v velikim veseljem. Tudi vsi tisti bratje Sokoli in Sokolice ter vse naše cenjene narodno občinstvo, ki se je odločilo prisostvovati razvijanju prapora in se udeležiti tega zleta na Vrhniki se veseli tega narodnega praznika. Veselijo se ga pa tudi vsi oni, ki so sicer zadržani priiti na Vrhniko, pa čutijo z nami in vedo kaj pomeni Sokolstvo. Po pravici moremo smatrati za velike narodne praznike tiste dneve, kadar se prireduje sokolski zlet ali ko se razvijajo naši sokolski prapori. Saj se zbirajo krog njih naši najzavednejši Slovenci, ki hočejo vstvariti slovenskemu narodu boljše bodočnost na podlagi telesne in z njo v zvezi duševne vzgoje, s katero se doseže vse. Slovensko Sokolstvo je s svojimi dosedanjimi uspehi vzdrnilo že marsikoga in ga prepričalo, da jo ono tista zdrava organizacija, ki je slovenskemu narodu koristna in potrebna. Podpirajmo jo! In Vrhniki Sokol, ki je marljivo in delavno društvo v tej organizaciji, ki se ne straši dela in napore, smelo pričakuje v nedejo na Vrhniki mnogobrojne udeležbe iz vseh slojev in iz vseh stanov. Vrhniki Sokol je pripravljen, da sprejme Sokolstvo in vse druge cenjene goste, kar najprimerneje. Telovadišče je na lepem prostoru in jako dobro pripravljeno. Narodno žensstvo na Vrhniki pridno zbira in nabira vse, kar je treba, da bo mogoče došle goste kar najbolje postreči. Na ljudski veselici, ki bo po javni telovadbi okrog telovadišča, bo postavljenih mnogo paviljonov, kjer bode streglo vrlo narodno žensstvo vrhnikiško z dobrimi jedili ter izbornim vinom in pivom. V mraku bo razsvetljeval veselični prostor umetniški ogenj. »Kolo sreče« se bo vrtelo okrog vseh, ki bodo navzoči in bo marsikateremu prineslo srečo v podobi dragocenega dobika. Vrhnika je pripravljena in pričakuje mnogobrojne udeležbe. Zato rej v nedejo veljaj: Na Vrhniko!

Serenado kumici prapora Vrhnikega Sokola priredi na predvečer, t. j. jutri zvečer pevski zbor Vrhnikega Sokola združen z enim Logaškega Sokola.

Sokol II. v Ljubljani naznanja svojim članom, da se udeleži zleta bratske Ljubljanske župe na Vrhniko v nedeljo, 7. t. m. V to svrhu je zbirališče za vse člane, ki se udeležijo tega zleta, v nedeljo ob pol 9. dopoldne na Colzovi cesti pred šolo, odhod točno ob 3/4 na 9. na Južni kolodvor. Na zdar!

Odbor Narodne soc. zveze vabi svoje člane, da se udeležijo v kar največjem številu jubilejnih prirediteljev »Zaveze avstr. jugosl. učiteljskih društev«, ki se vršijo v soboto 6. in nedeljo 7. t. m. Dalje vabimo člane na Sokolski zlet na Vrhniko, kateri se vrši tudi v nedeljo 7. t. m., ker nas veže dolžnost se udeležiti s posebnim ozirom na to, ker je Sokolstvo tudi uvaževalo naš kongres in veselico, ter svoj zlet preložilo. — Predsedstvo N. S. Z.

Pevski zbor slov. pevskega društva »Ljublj. Zvon« se odpelje v nedeljo, dne 7. t. m. na izlet v Kamnik iz šišenskega kolodvora dopoldne ob 11:50. Za izletnike, ki namerava-

jo h koncertu je pripraven tudi vlak, ki odhaja iz Ljubljane ob 3:12 popoldne in pripelje v Kamnik ob 4:24. Ker vozi ob nedeljah in praznikih zadnji vlak iz Kamnika zvečer ob 9:20 in pride v Ljubljano ob 10:30 je za Ljubljance izlet jako priporočljiv. Na koncertu v Društvenem domu pa je pričakovati obilne udeležbe tudi iz Kamnika in okolice.

Football-Match »Croatia« - »Ilirija«. Poročali smo že, da tekmuje v ponedeljek, na praznik rezervna ljubljanske »Ilirije« s »Croatia« iz Zagreba. Tekmuje se na igrišču poleg Lattermannovega drevoreda. Pričetek tekme je določen na 5. popoldne. Ta tekma bo gotovo prav interesantna in do konca napeta, ker bode tekmovala dva približno enako močna tekmovalca. »Croatia« je namreč po hrvaških športnih poročilih enako močna kot »Gradjanski športni klub«, ki je spomladi zmagal nad I. moštvom »Ilirije« z 2:1 in »Croatia« in »Gradjanski« se pri hrvaških mojstrskih tekmah borita vedno za tretje mesto; iz športnih poročil je posneti, da »Croatia« nadkriljuje »Gradjanskega« po lepši kombinaciji in fair igri. Ker je »Ilirija« vsled pridnega traininga čez poletje precej napredovala in sedaj polaga največjo važnost na pravilno kombinirano igro, se smemo nadejati, da ponedeljska tekma ne bo le interesantna, marveč tudi napeta in poučna v tem oziru, da presodimo v koliko smo pri nas na tem športnem polju že napredovali.

V pojasnilo slav. občinstvu. Podpisano društvo tem potom izjavlja z ozirom na različne neosnovane govorce v toliko, da je namen društva v slučaju nesreče pomagati svojim članom s podpornino, ter v slučaju smrti izplačati posmrtnino glasom društvenih pravil, katere so vsake-mu proti mali odškodnini na razpolago (članom brezplačno), torej ne primerjati našega društva z raznimi propadlimi društvi, ker enakih družtev je v Avstriji neštevilno, katera že leta in leta obstojajo v blagor ljudstva. Vsakemu članu je dana prilika ogledati si v društveni sebi, Mestni trg 13, I. nadst. dopoldne od 8. do 12. in popoldne od 2. do 6. natančno društvene knjige, iz katerih je popolnoma razvidno delovanje društva. Proti vsaki nadaljni neosnovani govoric, bode odbor društva sodnijskim potom postopal. — Dobrotvorično društvo »Blagodat« v Ljubljani.

Kegljaški klub »Venček« priredi v gostilni »Dražček« Pohoričeva ulica 9. kegljanje na dobitke in sicer v korist »Naprednega društva za Vodmatski okraj«. Začetek v soboto 6. t. m. Kegljanje se vrši vsak dan od 8. zvečer naprej. Ob nedeljah in praznikih cel dan. Dobitki so sledeči: prvi dobitok koštrun, naslednjih pet dobitkov pa v denarju. Z ozirom na dobrodelni namen prosijo podpisani odbor za obilno udeležbo. — U. Pipp, t. č. predsednik.

Sokol v Šiški priredi prijateljski sestanek v soboto, dne 6. septembra 1913 ob 8. zvečer pri »Ančniku« v Spod. Šiški in na katerem se bodo izročile diplome telovadcem-tekmovalcem iz zveze sokolskega zleta v Pragi. Prijatelji Sokolstva, vabljeni ste, da se udeležite tega večera v največjem številu. Na zdar!

Narodno - napredni tabor v Ljubcu pri Idriji bo 7. in 8. t. m. ob udeležbi sokolskih in narodnih društev notranjskih ter društvene godbe idrijske. Taborili bodo na posestvu g. Kaj. pl. Premersteina. Na sporedu so različni strokovni govori. Pripravljalni odbor vljudno vabi vse prijatelje napredka.

Gasilno društvo v Begunjah priredi 7. t. m. v restavraciji g. Avsenika srečanje. Sledila bo prosja zabava z godbo.

Zahvala. Odbor telovadnega odseka Sokol Kamnik-Presej se tem potom najvljudneje zahvaljuje sestram sokolicam, ki so stregle v paviljonih, dalje bratom Sokolom, ki so se udeležili naše I. javne telovadbe in so nam pripomogli do moralnega uspeha ter cenjenemu občinstvu, ki je gmotno pomagalo društvu. V nadi, da nas čez nekaj let zopet posetite, vam kličemo krepak sokolski Na zdar!

Prosveta.

Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in **Kamniški salonski orkester** priredita v nedeljo, 7. septembra 1913 koncert na vrtu Društvenega doma v Kamniku. Začetek ob 5. popoldne, konec po 8. Vstopnina 1 K. Otroci prosti. Železniška zveza iz Ljubljane v Kamnik in nazaj: Odhod iz Ljubljane: 11:50 dop., 3:12 pop. Prihod v Kamnik: 1:04 in 4:24 pop. Odhod iz Kamnika: 9:20 zvečer. Prihod v Ljubljano: 10:30 zvečer.

Književnost.

— »Slovenski Sokol«, glasilo slovenske sokolske zveze ima v 8. številki sledečo vsebino: 1. Na pragu jubilejnega leta. 2. Izlet Slovenske Sokolske Zveze v Novo mesto. 3. Vestnik Slovenskega Sokolstva in 4. Raznoterosti.

— **Aus dem Wilajet Kärnten.** To knjigo je izdalo »Kat. pol. in gospodarsko društvo za Slovence na Korošem«, da informira najširše kroge v državi in izven države o razmerah koroških Slovencev. Knjiga pojasnjuje te razmere vsestransko in se mora reči, da je obelodanjenje te knjige res zaslužno delo. Cena v platno vezani knjigi 2 K, po pošti 2 kroni 10 vin.

Razne stvari.

* **Nov komet.** Iz zvezdarne v Heidelbergu poročajo, da je našel dne 1. septembra Metcalf v Winchesteru nov komet 10. vrste, ki se pomika v vzhodni smeri.

* **Obsojen duhovnik - slepar.** Iz Rezna poročajo: Znani župnik Juri Münsterer iz Pondorfa je poveril 150.000 mark, vsled česar je bil obsojen na štiri leta ječe. Župnik je takoj nastopil kazen.

* **Drugi Tolstoj.** Petrograški časopisi poročajo, da se je pred nedavnim časom sprehajala po petrograških cestah neka oseba S. S., ki je bila popolnoma podobna pisatelju grofu Nikolajeviču Tolstemu, kar je povzročilo veliko senzacijo.

* **Strel na vlak.** Predsnočjem je ustrelil neki neznanec z revolverjem na budimpeštanski brzovlak in sicer tik pred Požunom. Krogla je razbila okno kupeja, ki je bil popolnoma zaseden, in se zarila v nasprotno steno. Ranjen ni bil nihče.

* **Nesreča na morju.** Iz Novega Port-Newsa poročajo, da so utonili ob priliki zadnjega orkana 3 podčastniki in 5 mornarjev vojne ladje »Nebraska«. Tja je prišlo tudi poročilo, ki pa do sedaj še ni potrjeno, da se je potopil parnik »Mohawk« z vsem moštvom in s potniki.

* **Boj z medvedom.** Orožniški postajevodja Vojtov je trčil, kakor poročajo iz Sarajeva, v gozdu pri Bjelini na velikega medveda. Ustrelil je nanj na 15 korakov in ga smrtno rani. Na tleh ležečega medveda je ubil Vojtov po daljšem naporu z bajonetom.

* **Velik požar.** V Londonu je pogorelo v noči od srede na četrtek velikansko skladišče Bridge-Watercanal Komp. za slanino, olje, maslo in podobne predmete. Ogenj, ki se je silno naglo razširil, je uničil skladišče v dveh urah. Gašenje je bilo vsled silne vročine onemogočeno. Škoda znaša čez pet milijonov mark.

* **Morilec patra Košaka.** Pred kratkim smo poročali, da so našli umorjenega na dvorcišču samostana v Zloczovu basilianskega priorja, patra Košaka. Morilca so dolgo časa brezuspešno iskali. Sedaj pa so aretirali v Přzemyslu bivšega njegovega slugo. Vse kaže, da je on morilec patra in da je izvršil umor iz maščevanja.

* **Samoobsojda.** Iz Berolina poročajo, da so zasačili policijski agenti morilca šivilje Schäffer na vozu cestne železnice. Ki je morilec uvidel, da ne more zbežati, je izstrelil več strelcev na svoje preganjalce. Toda zadel ni nikogar. Ko je uvidel, da je beg nemogoč, si je pognal zadnjo kroglo v glavo. Težko ranjenega so prepeljali v bolnico, kjer je v kratkem umrl.

* **Ponesrečena vojaška avijatika.** Na heidauerskem vežbališču pri Briegu sta napravila poročnik Eggenbrecher 5. dragonskega polka in poročnik Prins 83. pešpolka, prvi poskusni polet z letalnim strojem, ki je bil opremljen z novim motorjem. V višini približno 100 metrov se je stroj preuknil in padel. Oba častnika so našli mrtva pod razbitim strojem.

* **Eksplodizija v kavarni.** V kavarni na cesti Rue Salnepe v Parizu je eksplodiral plin. Porušena je cela kavarna, vdrl se je strop in podsul 12 oseb, izmed katerih je ena mrtva, 6 je težko, 6 pa lahko ranjenih. Eksplodizija je porušila tudi sosedno skladišče za manufakturno blago. Tudi v tem skladišču je več oseb težko in lahko ranjenih. Eksplodizija je povzročila nek gost s tem, da je vrgel na cesto goščo cigarete, vsled česar se je vnel plin v glavni cevi, ki je bila v svrhu reparature ravno odkopana.

* **Švedski vohun na Ruskem.** Iz Petrograda poročajo, da so tam zaprli švedskega generalnega štabnega častnika pl. Essena, ker je bil na sumu, da je švedski vohun. Njegov oče je bil svoječasno višji maršal na švedskem dvoru in ta aretacija vzbuja veliko senzacijo. Essen je bival že več mesecev v Krasnojemu selu in je opazoval in fotografiral ruske čete. V Petrogradu je bival baje

samo zato, da se nauči ruski jezik. Hišna preiskava pa je dognala po raznih pismih, da je Essen vohunil v Rusiji po nalogu švedskega generalnega štaba. Po aretaciji se je zavzel za Essena švedski poslanik v Petrogradu, toda njegovo posredovanje je ostalo brezuspešno.

* **Svatba futuristov.** Futuristi, ki se hočejo oprustiti ne samo tradiciji umetniških, temveč tudi tradicij družabnih, vendar včasih pozabijo svoje futuristično stremljenje ter priznajo gotove zastarele navade. Tudi svatba po običajnih družabnih pravih jim ne nasprotuje, kakor so te dni dokazali v Parizu. Futuristični slikar Gino Severini se je civilno poročil s hčerjo kralja neke skupine pariških pesnikov, Paula Forta. Ceremoniji je prisostvovalo mnogo starih in mladih umetnikov. Priče so bili urednik lista »Mercur de France«, Stuart Mercill, znani voditelj futuristov Marinetti in literat Guilian Apollinaire. Paul Fort, ki si je pri tej priložnosti pustil dolge lase in divje brke, je bil zelo vesel. Ko so zaklicali besedo »da«, je vskliknil: »To je svatba Francije z Italijo!« Madame Fortova je bila vsa solzna. Ko je bil obred končan, so slavili njeni prijatelji to priliko v kavarni, kamor je sleherni dan zahajal monsieur Fort. Jedli so, pili ter skladali pesmi na mlada novoporočenca.

* **Kolera na Dunaju.** Na Nunaju je obolelo več oseb, o katerih sumijo, da imajo kolero, katero so zanesli na sever rezervisti iz Bosne. Pri delavcu Ferdinandu Kriegerju, ki je v Franc Josipovi bolnici, je dokazala bakteriološka preiskava, da nima prave kolere. Zato so ga izpustili iz bolnice. Tudi so izpustili iz bolnice več sumljivih oseb, ki so prišle v dotiko s trgovcem Pardom iz Soluna. Ti so bili na sanitetni staciji v 10. okraju. Trгоvec Pardo pa ostane še v bolnici, ker je pokazala preiskava, da ima vibrije. — Iz Prage poročajo, da so oboleli v Benešovu za kolero sumljivi znaki trije rezervisti, ki so prišli iz Bosne. Deječke bolnikov so poslali v svrhu preiskave v Prago. Poleg teh treh je obolelo še več rezervistov 102. polka, vendar se uradno do sedaj še ni konstatirala prava kolera. — Iz Zagreba poročajo, da je obolelo do sedaj za kolero 21 vojakov. V 19 slučajih so konstatirali deloma cholera nostras, deloma nedoločne bolezni v črevesju. — Hušje razsaja kolera v Sirmiji. Iz Bukovarja poročajo, da so prepovedale oblasti vsled nevarnega razširjenja kolere, vse sejme. Tudi justične in finančne oblasti so dobile ukaz, da ne smejo klicati iz Sirmije nobenih strank. Vladi je bil predložen predlog, da se proglasi cela Sirmija kot za okuženo. Isto se potrjuje tudi iz Osjeka in iz Budimpešte. — V Ujhehtu je obolel zadnjega avgusta za kolero voznik Ivan Geninger. Mož je čez dva dni umrl. Truplo so odpeljali in poslali čreva v svrhu bakteriološke preiskave v Budimpešto. — V Debreczinu je umrl za kolero delavec Josip Nagy. — V komitatu Bereg na ogrski meji je obolelo, kakor se poroča iz Lvova, v dveh vaseh devet oseb, izmed katerih jih je pet umrlo. Kolero so zanesli tudi v te kraje rezervisti. — Podobna poročila prihajajo tudi iz drugih krajev, posebno iz onih, kamor so se vrnili, ali kjer so se vozili rezervisti. Zdravstvene oblasti so odredile najstrožje zdravstveno - varstvene odredbe, da se omeji ta nevarnost, ki preti celi južni in srednji Evropi.

* **Srečen roman angleške barone.** V Budimpešti vzbuja veliko senzacijo sledeči dogodek: Cigan-muzikant je kupil eno izmed prvih kavarn in jo takoj plačal. Dal je za njo 275.000 K. Pa kako jih je dobil? In ravno to je roman. Gre za bogato angleško pleinkinjo in njenega izvoljenca, primasa ciganske kapele z imenom Jancsi Kisse. To ime je tudi izven Ogrskega dovolj znano. Kiss je s svojimi cigani napravil več umetniških potovanj po Evropi. Pred dalj časom so igrali v Sviči v lucernskem hotelu »Bellevue«. Od tedaj je sedaj šest let. Tedaj je med drugimi občudovala cigansko umetnost tudi imenitna angleška rodbina barona Dautona of Ross. Stari baron je bil dosluženi angleški general, ki je svoj pokoj užival s tem, da je potoval. Ta baron pa ima tudi hčerko, mlado baroneso of Ross, ki je prvi vzor modrooke, sloke angleške krasotice. Baronesi je kar najbolj ugajala zapeljiva ciganska godba, a še bolj ji je ugajal ciganski igralec. Cigan Jancsi Kiss je črn kakor noč in ima oči kakor ogenj. Nekega dne ga je rodbina povabila po koncertu k svoji mizi ter se dolgo z njim pogovarjala. Ko so se odpeljali, mu je barones obljubila, da mu no pisala. In od tega časa sta si dopisovala. Z eno besedo, razvija se ljubavna razmerje, in barones je kar naravno rekla očetu, da hoče cigana poročiti. Stari baron je sprel to poročilo tako mirno, kakor more to sto-

riti edinole Anglež, toda ni dovolil da bi se poročila. Misli je, da se ji to polagoma izkadi iz glave. Toda baronesi ni to iz glave izpuhtelo. Zavračala je eno ponudbo za drugo. Ko pa ni mogla pregovoriti svojega očeta, je pobežala s svojim izvoljenim sinom puste v Pešto. Tam si je takoj s ciganom ustanovila skupno domačijo. Nastal je škandal. Pomagati ni bilo več, nakar je baron Danton of Ross s svojo ponosno soprogo napravil to, kar se more v takih razmerah napraviti. Dovolila sta, da cigan vzame baroneso. Da bi pa njuni zet ne moral igrati po hotelih, so dali roditelji mlademu parčku potrebna sredstva, da sta si kupila kavarno »Opero« blizu budimpeštanske ljudske opere. To kavarno, kjer je zdaj kavarničarka bivša angleška barones, obiskujejo najboljši krogi in kavarna donaja prav lepe dohodke.

* **Pomnožitev ruskega črnomoškega brodovja.** Zadnje dni meseca oktobra bodo spustili v morje Nikolajev ob Črnem morju prvi ruski dreadnought ruskega črnomoškega brodovja »Cesarica Marija«. Ob enem bodo isti dan spustili v morje 9 manjših križark, torpednih čolnov in podmorskih. To ojačenje ruskega črnomoškega brodovja je velike važnosti. Slavnosti, ki se bodo vršile tiste dni se udeležijo tudi car in več visokih vojaških in civilnih funkcionarjev.

* **Odpeljano dekle.** V Pragi vzbujala precejšnjo pozornost sledeča zadeva: Letos spomladi je pobegnil iz Prage veletržec z živino Kuhar. Odnesele je ves denar približno 30.000 kron in pustil svojo družino brez vsakih sredstev. S sabo je vzel Kuhar tudi lepo mlado dekle Cheiner. Pred nekaj se je Kuhar nepričakovano vrnil v Prago, toda brez deklice. K njemu je prišla takoj njena mati in vprašala Kuharja, kje je njena hči. Kuhar ji je odgovoril, da je ugonila povodom vožnje s čolnom v nekem švicarskem jezeru. Mati je vložila proti Kuharju kazensko ovadbo.

* **Nesreče v gorah.** V Štubajski dolini so se ponesrečili na Habichtu trije planinci. Eden izmed njih je dr. Steiner iz Prage. Ta si je zlomil več kosti, ostal pa je kljub temu pri zavesti. Njegova tovariša sta obležala nezavestna. Ponesrečenje so prepeleli v inomoško koč. — Ponesrečenega Maksa Gimerja iz Altenburga na Saškem že delj časa brezuspešno iščejo. Ekspedicije so se vrnile s poročilom, da leži truplo bržkone v kakem globokem jarku pod ledom in snegom. — O nesreči, ki smo jo omenili zgoraj, vedo novejša poročila sledeče: Vse tri ponesrečence so prepeleli v Inomost. Dr. Steinerja in enega sina dvornega svetnika Melanda iz Prage so oddali težko ranjena v bolnišnico, drugi sin Melanda pa je umrl.

V nedeljo, 7. septembra vsi na Vrhniko na zlet ljubljanske sokolske župe. — Vozi posebni vlak, odhod iz Ljubljane ob 9¹⁰ dopoldne. Povratek z Vrhnike ob 10. zvečer.

Telefonska in brzojavna poročila.

Pred zasедanjem parlamenta. — Poljaki.

Dunaj, 5. septembra. Predparlamentarna kamparja je že v polnem teku. Snoči so dospeli na Dunaj poslanci Poljske ljudske stranke, da sporoče in utemelje Stürgkhu znane ostre sklepe, sprejete na sobotnem shodu v Krakovu. Tudi poljski minister krajan Dlugosz je došel na Dunaj ter je imel danes ob 9. dopoldne konferenco s poslanci svoje stranke. Njegovo stališče smatrajo za zelo težavno, če že ne za omajano. Parlamentarni običaji bi zahtevali, da izjava iz opozicijskih sklepov svoje stranke konsekvence, toda on za to očividno ni navdušen in tudi ministrski predsednik ga hoče držati, ker upa, da bo z njegovo pomočjo lažje pomiril in potolažil revoltirajočo Poljsko ljudsko stranko. Dlugosz je snoči delj časa konferiral s Stürgkhom, danes ob 11. dopoldne pa se je vršila prva konferenca ministrskega predsednika s poljskimi delegati. Odločitev najbrže še ne bo padla, vendar pripisujejo tej konferenci velik pomen, ker je bila odločena za nadaljnji potek poljske krize in v drugi vrsti za delazmožnost državne zbornice.

Narodnostni boj.

Brno, 5. septembra. Češki občinski svet v Žabovrhovskih pri Brnu je baje sklenil izgnati 32 rodbin, ki obiskujejo nemške šole v Brnu. (Ne-verjetno!)

Nova škofija na Gališkem.

Krakov, 5. septembra. Tu se zatrjuje, da se bo v kratkem ustanovila nova rimsko-katoliška škofija v Stanislavovu. Za škofa bo imenovan sedanji lvovski fufragan pater Bardurski.

Tridentno vprašanje.

Trient, 5. septembra. Magistratu je bil včeraj vročen odlok glede nepotrditve župana v Tridentu grofa Mancija. Odlok ne navaja vzrokov za to nepotrditve, marveč se omejuje samo na sporočilo samega dejstva.

Trient, 5. septembra. Občinski svet se sestane tekom tega tedna k izredni seji, da označi svoje stališče k odklonitvi grofa Mancija. Občinski svet se bo zadovoljil s protestom. Da se prepreči zopetni razpust občinskega sveta, se trudi vlada pregovoriti bivšega župana Tambosija, da zopet sprejme županstvo. Zadeva pride v jeseni tudi pred tirolski deželni zbor.

Tirolska volilna reforma.

Inomost, 5. septembra. Dne 21. t. m. se vrši v Briksnu shod vodstva nemške liberalne stranke, da označi svoje stališče v vprašanju tirolske volilne reforme. Načrt odseka za volilno reformo proglašajo Nemci za nesprejemljiv.

Donavski monitorji.

Budimpešta, 5. septembra. Donavski monitorji, ki so stali zaradi balkanskih dogodkov tudi pozimi pripravljeni v Petrovaradinu, so zopet dospeli v Budimpešto.

S pestjo.

Budimpešta, 5. septembra. »Budapesti Naplo« priobčuje na vodilnem mestu odprto pismo voditeljem neodvisne stranke, s katerim naznaja grofu Karolyju, da narodna delavna stranka ne bo trpela nadaljnega osebnega hujkanja proti grofu Tiszi in pravi, da se je 40 članov mlajše garde združilo, da nastopi z osebnimi, neposrednimi in fizičnimi sredstvi proti opoziciji.

Medparlamentarna konferenca v Haagu.

Haag, 5. septembra. Medparlamentarna konferenca je sprejela včeraj soglasno razne predloge, med njimi tudi resolucijo glede režima morskih ožin in morskih kanalov. Nato se je bavila konferenca z vprašanjem glede izjave večne nevtralnosti in glede pravic in dolžnosti nevtralnih držav med pomorsko vojno.

Ruska vojna mornarica.

Petrograd, 5. septembra. Koncem oktobra splove v Nikolajevu v navzočnosti carja prvi dreadnought ruskega črnomoškega brodovja »Carica Marija«. Ob enem splove tudi 9 manjših križark, torpedovk in podmorskih čolnov.

Juanski kaj.

Petrograd, 5. septembra. »Rje« poroča iz Mukdena, da namerava Juanski kaj, ko bo rešena kitajska notranja kriza, odločiti predsedništvo kitajske republike.

Dogodki na Balkanu.

Nova vojna na obzorju? — Posledica cincavosti velesil.

Atene, 5. septembra. Sistiranje demobilizacije, ki je bilo proglašeno pred par dnevi, je povzročilo med grškim prebivalstvom veliko vznemirjenje, zlasti ker že vladni listi sami priznavajo, da se demobilizacija ni prekinila zaradi nevarnosti kolere, marveč da je vlada izdala ta odlok samo iz ozirov na neprestano ojačevanje turških pozicij v zahodni Trakiji, kjer ima Turčija že sedaj tam več kakor 300.000 vojakov. Turška vojna uprava pa še vedno transportira vse svoje maloazijske čete v Trakijo.

Londonski mir še danes ni ratificiran in Turčija dosledno odklanja tozadevne grške zahteve. Splošna zmeda pa se je povečala še vsled nenadnega povratka Venizelosa z letovišča na Kreti. Vsa javnost govori o grozeči novi vojni s Turčijo.

Bolgarska in Turčija. — Revizija buhareškega miru.

Sofija, 5. septembra. V krogih, ki imajo tesne stike z bolgarsko vlado, se zatrjuje, da bo skušala Bolgarska čim prej doseči sporazum s Turčijo, potem pa bo iznova zahtevala revizijo buhareške mirovne pogodbe. Bolgarska vlada se bo pri tem sklicevala na dejstvo, da je bil buhareški mir sklenjen na premisi, da ostane Bolgarski posest cele Trakije. Ker se to ni uresničilo, ne veljajo več določbe buhareškega miru.

Berlin, 5. septembra. »Berliner Tageblatt« poroča iz Petrograda, da je ruska vlada odločena z vsemi diplomatičnimi sredstvi podpirati Bolgarsko pri njenih zahtevah v Carigradu. Ruski poslanik v Carigradu je dobil od svoje vlade že tozadevne instrukcije.

Izpremembe v bolgarskem vojnem ministrstvu.

Sofija, 5. septembra. Vojni minister Vazov je demisioniral. Njegov naslednik bo general Bojadiev. — Vzrok Vazove demisije ni znan, skoraj gotovo pa je odstopil iz strankarsko-političnih vzrokov.

Bolgarsko posojilo.

Pariz, 5. septembra. Bolgarska vlada se pogaja s pariškimi bankami glede posojila 800 milijonov frankov. Pariške banke pa so pripravljene dovoliti le kredit 200 milijonov in še to samo, če se Bolgarska prej sporazume s Turčijo.

Mirovna dela na Grškem.

Dunaj, 5. septembra. V Atenah naj se ustanovi višja gozdarska šola. Profesorji za to šolo bodo izšli iz dunajske visoke šole. Avstrijski državni gozdarski uradniki bodo reorganizirali grško gozdarstvo.

Grška kraljeva dvojica.

Mnako, 5. septembra. Grška kraljeva rodbina je dospela včeraj dopoldne sem.

Jezni odsek tel. društva „Sokol“

Ljubljani

Odhod na Vrhniko v nedeljo ob 6. zjutraj iz dirkališča.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. septembra: Anica Sadar, hči mestnega učitelja, 18 mesecev, Vrhovčeva ulica 12. — Stanislav Kirbos, sin stavbnega risarja, 3 mesece, Marije Terezije cesta 13. — Pavel Proneg, topničar, 23 let, Zaloska cesta 29 (garnizijska bolnišnica).

Dne 4. septembra: Kristijan Šušteršič, uradnik juž. žel. v pok., 80 let, Radeckega cesta 9. — Štefanija Hubat, hči deželnega oficijanta, 1 mesec, Ravnikarjeva ulica 11.

Dne 5. septembra: Marija Dolinšek, branjevka, 73 let, Kapiteljska ulica 11.

V deželni bolnici:

Dne 2. decembra: Ivan Miglič, delavec, 22 let.

Dne 4. septembra: Neža Zore, žena železniškega delavca, 61 let.

Današnji list obsega 6 strani.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Valentin Kopitar.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«.

Turške srečke
so najbolj zanesljiva loterija,
kajti vsaka srečka mora zadeti! —
Prospecte razpošilja Češke industrijske
banke glavno zastopstvo v Ljubljani.

Naši zobje. Ali ni še nikomur prišlo na misel, da vkljub vsakdanjega čiščenja zob z zobnim praškom ali zobnim milom zobovje (zlasti kočniki) pogosto gnijo in se zvotle? Ali ni to najboljši dokaz, da je čiščenje zob s praškom ali milom docela nezadostno? Zobje seveda ne gnijo nalašč samo tam, kamor udobno lahko pridemo s ščetko. Nasprotno: ravno na onih mestih, si so težko dostopna, n. pr. zadnja stran kočnikov, špranje med zobmi, se gnije in razdevanje zob zasnuje najraje in najgotoveje. Ako hočemo zobe ohraniti gniti in razpadanja, torej ohraniti zdrave, storimo to najlažje z antiseptično ustno vodo, kakršna je Odol. Odol se pri izplakovanju razleže povsod, v votle zobe in v špranje med zobmi, na zadnjo stran kočnikov itd. Odol odvzame zobe razdirajočim tvorom življenjske pogoje in s tem varuje zobe uničenja. Svetujemo torej vsem, ki si hočejo ohraniti zdrave zobe, nujno in z dobro vestjo, naj se navedejo na marljivo negovanje zob z Odolom.

Prekrasne škatle (doze)

ki smo jih prvotno dali napraviti namesto drugih daril za naše odjemalce, razpošiljamo odslej splošno. Napravljene so po umetniških načrtih iz močne pločevine, zunanost pa je starosrebrna imitacija, in razpošiljamo take škatle, napolnjene z rženo kavo, v skupni teži 5 kg. za K 450. — Poštino trpimo sami. Glede na kako nesporazumljenje opozarjamo na to, da razpošiljamo škatle samo dokler bo še kaj te pičle zaloge. Prosimo za skorajšnjo naročitev.

Oldřich Vitáček, Praga, Karlín I. (Češko).

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 5. septembra 1913.

Maloznačni papirji.	Dunaj	Blagovna
4% majevna renta	82—	82-20
4-2% srebrna renta	85-70	85-90
4% avstr. krona renta	82-15	82-35
4% ogr.	81-50	81-70
4% kranjsko deželno posojilo	—	94-50
4% k. o. češke dež. banke	84-50	85-50

Srečke iz 1. 1860 1/2.	453—	463—
„ 1864	670—	—
„ tiske	293-50	303-50
„ zemeljske I. izdaje	278-50	288-50
„ II.	—	—
„ ogrske hipotekne	234—	242—
„ dun. komunalne	476—	486—
„ avstr. kreditne	474—	484—
„ ljubljanske	65-50	69-50
„ avstr. rdeč. križa	54-25	58-25
„ ogr.	33-50	37-50
„ bazilika	27-75	31-75
„ turške	235-50	238-50

Valute.	11-44	11-48
Cekini	118-02	118-22
Marke	95-50	95-70
Franki	94—	94-25
Lire	253-75	254-75
Rubli	—	—

Zitne cene v Budimpešti.

Dne 5. septembra 1913.

Termin.

Pšenica za oktober 1913.	za 50 kg	11-27
Pšenica za april 1914.	za 50 kg	11-81
Rž za oktober 1913	za 50 kg	8-43
Oves za oktober 1913	za 50 kg	7-91
Koruzi za maj 1914	za 50 kg	7-41

Meteorološko poročilo.

sept.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
4.	2. pop.	736.4	27.4	sr. jvzh.	jasno
9.	zv.	736.9	20.0	sr. zah.	„
5.	7. zj.	735.8	14.9	sl. svzh.	sparno

Srednja včerašnja temperatura 20.1°, norm. 16.4° Padavina v 24 urah 1.1 mm. Dež po polnoči.

Izjava.

Podpisano društvo izjavlja tem potom, da je g. **Davorina Franciča** odslovilo, torej nima več pravice nadalje delovati za društvo, na kar se slavno občinstvo opozarja.

Bohrovtoviteljno društvo „Blagodat“ v Ljubljani.

Odvetniški kandidat

z večletno prakso in sodnim izpitom, želi premeniti službo.

Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“. 3142

Prodajalka za Celje

ne premlada, zmožna slovenščine in nemščine v govoru in pisavi, se sprejme. Specerijske stroke vajene imajo prednost. Ponudbe: Ivan Mohorko, Maribor, pojasnila pa daje tudi Julij Meil v Ljubljani, Selenburgova ulica 7.

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIJEVNOST IN PROSVETO
Letnik XXXIII. (1913).

Izhaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v svežih ter stoji vse leto g K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 22 K 20 h na leto Posamezni svežki se dobivajo po 80 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.

Zahvala.

Rodbina umrlega deželnega odbornika gospoda profesorja

Franceta Robič

se zahvaljuje za izredno, navadno mero presegajočo čast in naklonjenost, katero so izkazali znanci in prijatelji najemu na poslednji njegovi poti.

Sosebno jo veže dolžnost zahvaliti se ekscelenci visokorodnemu grofu Clary in Aldringen, c. kr. namestniku, kakor ekscelenci visokorodnemu grofu Edmundu Attems, deželnemu glavarju, katera se nista zadovoljila z oficialno izkazano častjo pri priliki blagoslavljanja pozemskih ostankov v Mariboru, marveč katera sta se potrudila na daljino pot v Lembah do odprtega groba.

Ista hvala velja vsem deželnim odbornikom, državnim in deželnim poslancem, zastopništvu mesta Maribor, zastopništvu različnih okoliških občin, zastopništvu zdravniške zveze, kmetijske družbe, učiteljskih organizacij, usmiljenih sester, šolskih sester, zastopništvu deželnih uradnikov, kakor seosebno deželnih bolnišnic.

Zahvala velja kakor vodstvu kmetijske zveze, tako Narodne stranke; isto velja darovateljem prekrasnih vencev.

Zahvala gospodu dr. Jankoviču, državnemu in deželnemu poslancu, kakor gospodu Antonu Godec, učitelju v Lembahu, za gniljive besede.

Zahvala častiti duhovščini, zahvala pevcem Narodne čitalnice v Mariboru.

Zahvala vodstvu bolnišnice v Mariboru, seosebno prisrčna hvala gosp. dr. Urbaceku za izredno ljubeznivost, izkazano povodom bolezni in smrti rajnega.

V Lembahu, dne 3. septembra 1913.

3144

Skrb za ohranitev las

je splošna in sredstva, ki jih priporočajo za ohranitev las, so tako mnogobrojna, da je težko ločiti smeti od pšenice. Pozabiti se ne sme, da je neopustljiv predpogoj vsakega negovanja las, s pedanterijo izvedeno čiščenje lasišča in las. Da je to očiščenje najzanesljivejše s sredstvom

„Shampooon s črno glavo“

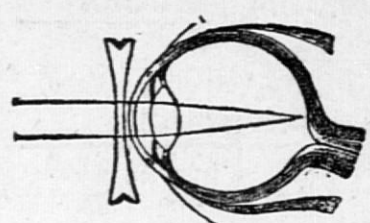
je pri sedanjih odjemalcih aksiom, ker se odstrani z umivanjem s „Shampooonom s črno glavo“ vsi razkrojevalni produkti, ki se naberejo na glavi, kakor tudi prah in smeti, ter se povzdigne naravne funkcije lasišča in kože. Pri nakupu naj se zahteva izrecno „Shampooon s črno glavo“ s polegstoječo varstveno znamko in naj se vse ponaredbe originalnega izdelka kategorično zavrne. „Shampooon s črno glavo“ se dobiva z jajčnim, s kotranovim in kamiličnim pridatkom, zavoček 30 vinarjev (8 za vojščkov 2 K) v vseh lekarnah, drogerijah in parfumerijah.

Glavna zaloga za Avstrijo:

Feliks Griensteidl, Dunaj 1/1, Sonnenfelsg. 3.

Edina tvornica: Hans Schwarzkopf, d. d. z o. i., Berlin Nr. 37.

Optik in specialist.

LJUBLJANA,

Aparati, poljska kukala,
daljnogledi.Pogrešno navadno steklo
za očala. 2688

K. JURMAN

Optični zavod z električnim obratom.

x x

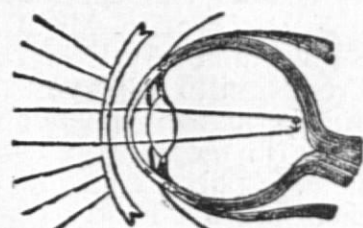
x x

Optik in specialist.

Šelenburgova ulica št. 4.

Za prvovrstno optiko se jamči.

Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

Pravična lega plošč, brušenih
po sistemu Perpha.

Inštruktor

se sprejme za grščino in
latinščino.Naslov pove upravn. „Slov.
Naroda“. 3159

Klavir

nov, kratak, nova konstrukcije
se ceno proda ali pa posodi.
Naslov pove upravn. „Slov. Naroda“. 3132

Pozor! Pozor!

50.000 parov čevljev.

4 pari čevljev samo 8 K frko.

Ker je več velikih tvornic ustavilo plačila
so me poverili, naj velik odstavek čevljev
množno pod izdelovalnimi stroški spravim v
denar. Prodajam torej vsakomur 2 para
moških in 2 para ženskih čevljev na
trakove, usnje rjavo ali črno, galos, z zbitimi
podplati, veleelegantni, najnovejša oblika,
velikost po številkah. Vsi 4 pari samo 8 K.
Razpošiljanje po povzetju. 3048S. Urbach, izvoz čevljev, Krakov št. 61.
Zamena dovoljena, tudi denar nazaj.

Zanesljiv uradnik

popolnoma samostalen hrvaško-nemški
dopisnik z večletno prakso v mlinskem
in žitnem poslovanju,

dobi stalno mesto.

Nastop 15. septembra ali 1. oktobra t.
l. — Ponudbe s prepisom izpričeval,
referencami in točnem navedenjem pla-
čilnih zahtev je poslati v obeh jezikih
na „Podravina, Paromlin D. D.
Gjurgjevac, Hrvaško. 3133

Poziv in vabilo

na narodno-napredni tabor 7. in 8. septembra 1913

v Ljubevču pri Idriji

ob udeležitvi sokolskih in narodnih društev notranjskih in slavne
društvene godbe v Idriji.

Taborili bomo na obš. posestvu vrh. semišlj. Kaj. pl. Premierstein.

Istočasno se poedincem tiskana vabila dostavljajo. Med drugim so na vzporedi:
J. Potočnik: Poroštvo med somišljeniki. A. Primožič: Temelj zakonske sreče.
A. Pegan: Izobraženstvo in abstinenca.

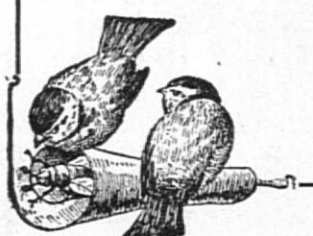
Velepoštovanjem pripravljalni odbor.

Priporoča se

ANTON ŠARC

trgovina s perilom, pralnica in likalnica

Ljubljana, Šelenburgova ulica 5.

874

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah **zamorete obogatiti le s srečko!**
TURŠKA SREČKA je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka,
ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobiki vsako leto
400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000
zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti naj-
manj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno
naložen kot v hranilnici,
POZORI! Prihodnje žrebanje se vrši 1. oktobra 1913!
1 turška srečka z 10 žrebanji vsako leto na me-
1 srečka italij. rdečega križa sečne obroke po samo 6 kron.
2257 Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačnoČeške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani.
Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.ANGLO
zaloga čevljev

Anton Novak

Ljubljana,
Šelenburgova ulica 7

zraven modne trgovine Magdič.

Za jesensko

sezono. :: ::

Priporoča novo dešlo moderno obutev, katera je kljub nizkim cenam po
priležnosti in kvaliteti prve vrste in nadkriljuje vsako konkurenčno blago.

Definitivna učiteljica išče

posojilo
v znesku 450 K. Vrnila bi z obrestmi
vred v mesečnih obrokih po 20 K.Prijazne ponudbe pod „Učiteljica“
— poštno ležeče, Ljubljana. 3169

Lepo pritlično

stanovanje
obstoječe iz 4 sob z vsemi pripadkise odda za november 1913 v Knafljovi ulici 5.
Podrobnosti v upravn. „Nar. tiskarne“.Mestna učiteljica sprejme za pri-
hodnje šolsko leto2 deklici
na stanovanje in hrano.Klavir na razpolago. Oglasi na: „I. E.
69“ poštne ležeče, samo proti
izkazilu inseratnega lista. 2837

posojila

dovoljuje svojim članom življenjskega od-
delka in sicer: aktivnim uradnikom vseh
kategorij, profesorjem, učiteljem itd., katerih
neobremenjena služnina znaša najmanj
K 2300 —, kakor tudi penzionistom s po-
kojino najmanj letno K 1400 —, proti za-
znambi na služnino, oziroma pokojnino in
proti primernemu poroštju pod najugodnej-
šimi pogoji na 5—30letno amortizacijsko dobo
2263

„Slavijska“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi, katere
generalni zastop v Ljubljani, Gosposka ul. 12
daje nemudoma in brezpl. potrebna pojasnila.

„Zdravnik Zeloda“ je najboljši liker za želodec.

„Zdravnik Zeloda“ je najboljši liker za želodec.

Svoji k svojim!
Zastonj
dobi vsak 1 ploščo in 200 igel, ako
naenkrat naroči 10 plošč.Gramofoni že od 21 K naprej
Avtomati že od 80 K naprej
tudi na prav primerne mesečne obroke.
Posebno ugodni nakup za gg. gostilničarje.
Vsa popravila gramofonov izvršujem v svoji
lastni delavnici točno in solidno. — Glavni
zastopnik največjih tvornic, kakor znamke
Angel Zonophon, Favorite, Odeon, Jumbo idr.Preprodajalci dobijo popust.
Zahtevajte cenik, pošljem ga zastonj.
Fr. P. Zajec
Ljubljana, Stari trg 9.

Dve gospodični iščeta mesti kot

plačilni natakariči
v kaki restavraciji ali kavarni. Pismene
ponudbe na upravn. „Slovenskega
Naroda“ pod šifro „500/3134“.Sprejme se potnik
za Ljubljano, 3138za moško in žensko krojaštvo. Prednost
imajo krojači in tisti, ki so že poto-
vali za kaj podobnega. Zasluzek 10—20 K
na dan. Kje, pove upr. „Slov. Nar.“

Stev. 1146/m. š. sv.

3135

Razglas.

Šolsko leto 1913/14. se prične na mestnih ljudskih šolah ljub-
ljanskih

dne 16. septembra 1913

s klicanjem sv. Duha in potem takoj z rednim šolskim poukom.

Vpisavalo se bode v smislu § 33. dokončnega šolskega2 in učnega reda
dne 13., 14. in 15. septembra 1913 v šolskih poslopih in sicer: dne 13. in
15. septembra od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne, dne
14. septembra pa samo od 9. do 12. ure dopoldne in sicer: za I. mestno
deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju v Komenskega ulici št. 19; za II. mestno
deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Cojzovi cesti št. 5; za III. mestno
deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti št. 21 (II. nadstropje);
za IV. mestno deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju Na prulah št. 13; za
mestno trirazrednico na Barju v šolskem poslopiju na Karolinski zemlji št. 40;
za mestno nemško deško ljudsko šolo v šolskem poslopiju na Erjavčevi cesti
št. 21 (pritličje); za mestno slovensko deklisko šolo v šolskem poslopiju na
Sv. Jakoba trgu št. 1; za mestno nemško deklisko šolo v šolskem poslopiju
na Erjavčevi cesti št. 19.

Otroci, ki ne stanujejo v Ljubljani, se v mestne šole ne bodo sprejemali.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,

dne 1. septembra 1913.

Avstr. amerikan.
zaloga čevljev
Prešernova ul. 52.

12.50

16.50

Naši čevlji po kakovosti,
priležnosti in eleganci ::
prekose vsako konkurenco.Zaloga slovitih „PALMA“
gumijevih podpetnikov.